

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
4-hetemes post. sor egyszer 30 Ft.
Minden következő nap 16 filler

Nyitólár sora 40 filler

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egykori
vasutak palotájában
TELEFON-SZÁM: 362.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvevő-
Társaság.

József főherceg-ut. 22 sz.
TELEFON-SZÁM: 10.

Arad, 1907.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Kedd szeptember 10

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezérelők: Taktikázás az örvény széléig.
- A közegek vagyonsodása.
- Az Ipartestület ülése.
- A hivatalszolgák pénze.
- Arad nem kap kölcsönt.
- Aradi gyűjtemény a balesetügyi kiállításán.
- Vadok egy aradi szedés ellen.
- Választások az aradi Ügyvédi kamarában.
- A szerbek Magyarország függetlenségeért.
- Rablótámadás a Holtmarosnál.
- Borzalmas tűzkatasztrófa.
- Bankók a vonóban.

Taktikázás az örvény széléig.

Arad, szeptember 9.

Amikor Gedófalvára eljutott a sertés-vész és János gazdának elhullott az első tarkája, a gazda egykedvűen azt mondta a szomszédjának:

— Ott hullik, ahol van.

A második sertés elpusztulása után még büszkén hajtogatta:

— Azért telik még pitykés mándlira.

Mikor azután a vész sorba elvitte a sertéseket, úgy hogy egyetlen egy se maradt belőlük, a gazda fanyar arccal fölkiáltott:

— Hála isten, megszűnt a dög!

Igy vagyunk a pénzdrágasággal. Az adomabeli gazdával elmondhatjuk, hogy pénz nincsen, de legalább pénzdrágaság sincs. A magyar pénzpiacon az utóbbi hetek depresszióját föl váltotta az a vas-

következetességgel keresztülvitt törekvés, hogy nappal, az üzleti órák alatt is zárva kell tartani a páncélos pénzszekrényeket. A száz milliókkal rendelkező intézetektől le egészen a tengődő szövetkezetekig begombo'koztak az igazgatók és régi meg új ügyfeleknek egyértelműen kijelentették:

— Sajnáljuk, garanciánk volna, az üzlet is jó, de nem csinálhatjuk meg, mert nincsen pénz.

Anakronizmus ma még pénzszükérről beszélni. Valóságos pénzinség szakadt a nyakunkba és fojtogatja a magyar közgazdaságot. Megbénult már szabad mozgásunk, a vállalkozási kedvet falanszterben mutogatják és — ami a legszomorubb — még egyre fokozódik az aggodalom, mert a közeljövő már kiheverhetetlen megrázkódtatásokat, ezer meg ezer kis és nagy existenciának elpusztulását hozhatja.

Az európai pénzpiac ziláltsága természetesen Araddal is érezteti súlyos hatását. Az általános tendencia vasmarokkal nyomja a mi intézeteinket is és a budapesti meg külföldi pénzügyi körökkel való szerves kapcsolatuk révén az ő irányzatuk is csak az lehet: végtelen takarékoskosság a pénz kiadásában és hitelmegvonás a legszélső határokig. Hihetetlen volna, ha számtalan eset nem igazolná, hogy Aradon például egészen „jó” új váltókat alig lehet elhelyezni. sőt a magánváltó egyáltalán nem talál eszkompra.

Az pedig már majdnem a lehetetlenségek közé tartozik, hogy ingatlanra vagy amortizációra kölcsönök folyósíttassanak. De nemcsak magánosok, valami sorscsapás által bonitásukat elvesztő egyéneknek tagadják meg a hitelnyújtást, hanem módos erkölcsi testületeknek is. Itt van Aradváros példája. Pár millióra volna szüksége, közeli esedékességeinek kifizetésére. A város polgármestere sorra bekopogtatta a budapesti nagy bankokhoz, de mindenütt kosarat kapott. Csupán egy takarékpénztár hajlandó a kölcsön — harmadrészét megadni és ezt is hét százalék mellett s azzal a kötelezettséggel, hogy három éven át ez a horribilis hét százalék fizetendő.

Ha a hitelgények kielégítésénél már Aradvárosa is ilyen kevéssé kuláns, de a viszonyok kényszere által parancsolt eljárással találkozik, könnyen elképzelhető, milyen fogadtatásban részesül az a nem irigylendő magánfél, akit körülményei arra készítetnek, hogy a bankigazgatóknál antisambriozzon.

A csömörig siránkozik már a közvélemény ezeken a mindenütt tapasztalható vigasztalan tényeken, anélkül, hogy az áldatlan állapot megszűnése érdekében hivatott tényezők valamelyes intézkedést tettek volna. A baj enyhítése helyett egyre súlyosabb válságba sodorja az országot éppen a kormány, az a faktor, amelynek első sorban kötelessége volna a nem

Ujévi ima.

Irtá: Steinhardt J.

Tűnő esztendőnek,
Elfutó időnek
Fátyla alól reánk tekint a vég.
Elmult órák fényét,
Örömet, szépséget
Szívünk visszavárja még.

Az új év mesgyéjén
Látjuk — messze nézvé —
Éleünk folyója hogy rohan.
S elszorul a lelkünk,
Sokat is fénylettünk
Hiúságos élvek sugaraiban!

S a kezdődő évről
Küszöbére lépve
Kérdjük: áldást hoz-e vagy átkot reánk?
De a jövődönk
Csupa kőd az éje,
Azon halandó szem nem hatolhat át.

Ez új évhez érve
Közünk összetéve
Imádkozunk Hozzád, Urunk, Istenünk.
Te Örökkévaló
Nagy és Mindenható
Bajunkban, gondunkban hogy maradj velünk.

Örökiét vizének
Egyetlen hulláma
A föld szülöttének véges élete.
Hullám szereszéled —
Csak lényed forrása
Tör a végtelenség tengereibe.

Ne hívj el bennünket
Mignem bűneinket:
A föld porát lelkünk nem vetette le.
Trónodról ne nézz ránk
Mint szigorú bíránk,
De mint atya néz le gyermekeire!

O talmazd meg, véd meg
Te választott néped,
És gyermekeinket, lelkünk örömet
Engedd felvirulni,
Étni, boldogulni,
Keblünkről éretlen, ifjan le ne tépd!

Áldd meg vándorlásunk,
Földi utazásunk,
Hogy zarándoklásunk kínos ne legyen.
Gondnak és veszélynek
Árnyéka is széled
Ahol a Te védő kezéd van jelen.

Mire új nap támad,
Mi is nagy munkánkat

Befejeztük hiven, parancsod szerint.
S ha napunk sötét lesz:
Örök üdvösséget
Felénk a tulvilág égi fénye int.

Akkor minden mulhat.
El is halványulhat
Minden földi pompa, színes tarkaság.
Nem e földi téren,
Hanem fönn az égben
Vár a legmagasabb cél reánk.

És ha megtaláljuk
Többé ne sajnáljuk
Ami földi üdvünk lenn vészett.
Az időnk letelvé
Struak befödtevé
Kezdünk örök újév ünnepet.

Fordította: Erdős Renée.

A holt asszony.

Irtá: Adám Éva.

— Így . . . így édes kicsi galambom, hófehér virágom. Beszélj el mindent nekem a múltból, ami fájt vagy örömet okozott valaha. Mikor valaki összeköti a sorsát egy másik emberével, ne legyen akkor abban a lélekben, mely élettársul szegődik a másikhoz: ne legyen abban semmi titok, aminek fájt emlékét, vagy édes örö-

egyeseket, hanem az egész nemzetet érintő veszedelmet elhárítani. Mert bármennyire befolyásolja is a hazai piacot a külföldi pénzdrágaság, abban egyetértők a vélemények, hogy amely percben finalizálva van a magyar-osztrák kiegyezés: abban a percben fölépültünk a jelenlegi pénzügyi krízisből, megszűnik a közgazdasági depresszió és Magyarország részére ismét megnyílnak a külföldi s különösen az ausztriai hitelnek most elzárt zsilipjei.

Szomorú ugyan, de finánciális síhedorunk mellett érthető, hogy Ausztriának sem pénzét, sem áruhitelét ma még nem nélkülözhetjük és mihelyt a Lajtán túl — miként most is — ráülnek a zsebekre, Magyarország már szinte fuldokol. Az osztrák pénzügyi intézetek hitelmegvonása, a magyar értékeknek a piacra való dobása pedig tisztán azért van, mert a kiegyezés ügyének bizonytalansága miatt Ausztria nem kér a mi üzleti összeköttetésünkől. Mondják, hogy az osztrákok tervszerűen és kiméletlenül keresztülvitt akciójukkal egyúttal nyomást is akarnak gyakorolni a kiegyezésnek mielőbbi megkötésére. Lehet, hogy úgy is van. De ez nem menti föl a magyar kormányt az alól, hogy az existenciális magyar érdekekre való tekintettel mindent el ne kövessen a kiegyezés befejezésére. A kormánynak hónapok óta tartó taktikázása az örvény szélére sodorta az országot. Csak nem akarja, hogy az örvénybe is bukjék?

Holnap Bécsbe indulnak miniszteraink, hogy osztrák kartársikkal folytassák a birokversenyt, amelynek árát hónapok óta Magyarország fizeti meg. Kossuth Ferenc a képviselőház közgazdasági bizottságának március elején tartott ülésén, amikor első ízben tárgyalták az autonóm vámtarifát, azt mondta, hogy husvétra befejezik a kiegyezési tárgyalásokat. Most szeptemberben vagyunk és mégis oly távol állunk a megegyezéstől, mint a kormányok eszmecséréjének legelején.

Nem tudjuk, hogy a magyar kormány tagjai minő szándékkal a tarsolyukban utaznak holnap Bécsbe. Lehet, hogy hiszen eddigi eljárásukhoz, ismét előszedik

az állategészségügyi egyezmény, a vasuti tarifák meg egyéb részletkérdések paksmétáit, és ezekről folytatják a tárgyalást anélkül, hogy megállapodásra jutnának az egész közvéleményt lázban tartó főkérdésre nézve: létrejön-e a kiegyezés vagy készülünk az önálló gazdasági berendezkedésre? Az osztrák junktimos álláspont — sajnos — segítségére jött ugyan kormányunknak abban, hogy a taktikázást, az eredménytelenség demonstrálását folytassa, de nincs kizárva, hogy a kormány jobbik belátásra jut, a milliós értékvesztéseket nem tekinti quantité negligable-nak, hanem a tisztas kiegyezés perfektuálásával normális kerékvágásba juttatja közgazdaságunknak már-már szertehulló gépezetét. ○

A községek vagyonosodása.

Návay Lajos a birtokszerzés ellen.

Csanádmegye közgyűlése.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 9.

Csanádvármegye törvényhatósági bizottsága mai közgyűlésén nem a leghizelgőbb kritikát mondta a községek azon törekvése felett, amelylyel mindenáron vagyont akarnak szerezni. A legtöbb esetben minden alap nélkül mennek bele az ilyen kétes eredményű üzletekbe s nem lehetetlen, hogy az eredmény a kívánt cél helyett a községek teljes csődje lesz.

Apáca község buzdult fel legújabbán Kevermes és Dombegyháza községek példáján s elhatározta, hogy Székács József orosházi birtokostól megvesz egy 280 kat. holdat kitevő birtokot 286.050 koronáért. Az erre való pénzt természetesen kölcsön venné s meg is állapodott az orosházi takarékpénztárral, hogy 65 évi törlesztésre 810.000 koronát vesz fel 5.5 százalékra, 97-es árfolyammal, 3% stornodij mellett. A község képvisellete a vételt és a kölcsön felvételt egyhangulag mondta ki. Két községi lakos azonban megfelebbezte úgy a föld ára, mint a kölcsön drágasága miatt. A községre egy kis hold után 48 korona s néhány fillért kell törleszteni évenként, amelylyel szemben legalább

44 koronáért kellene haszonbérbe adni, néhány hold herést azonban — amíg a here tart benne — körülbelül 80-90 korona évi bérért lehetne használatra kiadni. Vagyis úgy áll a dolog, hogy a törlesztést csak akkor tudja betartani a község, ha jó gazdasági évek vannak s megkapja a várt nagy haszonbért.

Az állandó választmány javaslata az volt, hogy a törvényhatóság hagyja jóvá a földvételet, azzal a kikötéssel azonban, hogy az amortizációs összeg stornodija másfél százalékra szállíttassék le.

Návay Lajos szívből óhajtja a községek vagyonosodását, a nem reális vagyonszerzésnek azonban nem híve. Amerikai módon nálunk nem lehet meggazdagodni még egyeseknek se, annál kevésbé testületeknek, mert hiányzik hozzá az amerikai szellem. Nagyon fél, hogy a kevermesi és dombegyházi birtokszerzés is keversesen végződik. Letelt az első gazdasági év s kitűnt, hogy a parcellatulajdonosok — s maga a község is — egyetlen fillért se tudnak törleszteni a vételárból s azt mondják, inkább kivándorolnak, minthogy fizessenek. Dombegyházát másfél millió, Kevermest 6 és fél millió adósság terheli s a törvényhatóságnak nem szabad ezt figyelmen kívül hagyni, mikor a községek hasonló uton-módon akarnak birtokhoz jutni. Az egyhangú képviselati határozat nem jelenti azt, hogy a községi lakosság egyetemének is az a véleménye; ajánlja, hogy bizottságot küldjenek ki, amely a helyszínen is tanulmányozza, hogy előnyös-e ez a földvételet.

Hervay István alispán felvilágosító szavai után a törvényhatóság az alispánt bizta meg, hogy a község előjáróival tanácskozzék s a lakosok meghallgatásával az októberi rendes közgyűlésre tegyen javaslatot, hogy mi történjék Apáca-község földvételetével.

TÁVIRATOK.

Raisuli alkudozik.

Tanger, szeptember 9. Raisuli ma közölte az angol követséggel a Maclean szabadon bocsátására vonatkozó végleges feltételeit. Védelmet kér Angolország részéről a maga részére. Tetuáni basává való kineveztetést és teljes amnesztiát.

mét meg nem ossza az a másik. Csak úgy lehet igaz, tiszta, nemes az a szövetség.

— Egyéb nincs mit elmondanom, szólt a lány fáradtan, de boldogan. Most is úgy szeret még, édes, engem, mint eddig.

— Ha lehet, angyalom: még jobban. Amit elbeszél, abból csak azt látom, hogy maga mindig jó és igaz volt, hogy a lelke tiszta, mély és tartalmas, hogy magában végre megtaláltam azt, akiről sok sok éven át álmodtam a komoly lelkű erős férfi szerelmével.

— Milyen különös ez a mi találkozásunk, folytatta a leány. Most maga mondja el, édes: miért házasodott meg, miért? Hiszen maga jó ember volt, mindenki szerette, akárki hozzá ment volna magához feleségül. Ugye.

— Akárki, felelt a férfi és elgondolkozott. Valami keserű, szomorú emlék élt a szívében. Nagyon szeret maga engem édes kicsi Margit?

— Istenem, most is kérdezheti ezt tőlem? — Mert látja, amit én most az én kis menyasszonyomnak elmesélek, olyan szomorú az. Nem az én bűnöm. A másé. De az én lelkemben is megölte a hitet, a bizalmat, nem tudtam hinni az asszonyi lélek tisztaságában. Csak most hiszek mélyen, igazán. Nem tudom: nem jobb lenne-e hallgatnom erről.

Nem, édes emberem, nem! Az én lelkem erős. Megedzette az élet. Bármit hallok: az meg nem törí az én boldogságomat. Az én lelkem nem gyöngö, csak testben vagyok törékeny, egy picinyke idegesség az egész. Muló baj, pihenem kell mélyen, igazán. Ugye édes jó embe-

rem, most már csak pihenni fogok . . . pihenni nálad . . .

— Adja ide a kezét, kicsi Margit, és mondja meg előbb, mit tenne maga, ha az, akit e világon mindennél jobban szeret: megcsálná magát: ha tulajdon szemével látná, hogy megcsalja?

— Én? Én . . . sirnék sokat. És kérném őt, hogy legyen az enyém újra, mert szeretem. Ezt tenném.

— S ha mégse térne vissza? Elválna tőle?

— Nem. Ugyse tudnék élni nélküle, hát . . . megölném magam!

Tudja mi a különbség e tekintetben a férfi és a nő között? Hogy a nő magát öli meg: a férfi előbb azt, aki megcsalta őt.

— Jól teszi . . . jól: erősködött a lány.

— Istenem, mennyire megkönnyíti e mondanása a lelkemet! Régi történet ez, amit elmondok. Maga akkor még játszadozó, boldog gyermek volt, aki nem érti s akihez el se jut, ilyen szomorú drámája az életnek. Az édes bátyám volt, akiről szölok. Gazdag, irigyelt, szép hivatalu ember, aki eszeveszett rajongással szeretett egy leányt, akinek egész élete a legszebb lélekre vallott. Bizott benne, hogy az ő nagy szerelme magához tudja láncolni azt, aki nélkül élni se tudott már. Szinte betegség számba ment már az a szerelem, oly nagyon szeretete azt a lányt.

— Jobban, mint maga engem? — kérdi a lány félénken és csodálkozó szemekkel figyelt tovább.

— Nem: nem jobban angyalom, felel a férfi és gyöngéden csókoja meg a lány szemét, úgy beszél tovább.

— S látja, látja . . . az a leány, mikor már felesége lett a bátyámnak, nyomorult, hitvány, alávaló módon megcsalta őt, akkor, amikor azt álmodta a bátyám, hogy ő Istene, mindene annak, akit olyan mélységesen szeret.

— Látja . . . látja Margitka . . . adja ide a kezét és ne remegjen, de a bátyám abban a pillanatban keresztül lőtte az asszonyt, amikor megtudta a rémitő csalást.

A leány elsikoltotta magát és egy pillanatra önkénytelenül húzódott hátra, majd közelebb simult vőlegényéhez és remegve kérdezte:

— Meghalt?

— Abban a pillanatban.

— S a bátyja? kérdi a lány reszketve.

— A bátyám? Gyermekefű voltam magam is, náluk laktam, onnan jártam a gimnáziumba . . . a lövés zajára berohantam . . . a bátyám ott térdelt a földön a haldokló asszony mellett. Nem tudom mit babrált ott; az asszony piros vére megfestette a kezét, melyet éppen fölemelt, hogy a maga életét oltsa ki vele. Ez a kép a lelkemet most is égeti. Nem volt erőm rá: kiragadni kezeiből a gyilkos fegyvert. Az én bátyám egy jajszó nélkül zuhant a földre, csak pár szót nyögött, soha el nem felejtendő hangon:

— Megcsalt . . . megcsalt . . . nem tudok élni . . .

Ezzel vége volt. Két halott feküdt némán,

Az ipartestület ülése.

Jelentés a pécsi kongresszusról. — Az új ipartörvény előkészítése. — Joanovits Antal alelnök marad. — Vasárnapi értekezletek az ipartestületben.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 9.

A pécsi iparos-kongresszus és Szerényi József államtitkárnak ott elhangzott beszéde élénk mozgalmat keltett az ország kézműiparosai között. Foglalkozott evvel az arad ipartestület előjárósága is tegnap délután Steigerwald Alajos elnöksége mellett tartott ülésében, melyen részvett a testület új iparhatósági biztosa: Varjassy Lajos dr. is. Az ülés kiemelkedő része a pécsi kongresszusról szóló jelentés volt, melynek keretében a testület kiküldöttjei beszámoltak a kereskedelmi államtitkárnak az új ipartörvényről tett nyilatkozatáról. Szerényinek nagyjelentőségű beszéde, mely magában foglalja a kormány kisipari programját s így minden iparost közelebb érdekel, nyomtatásban is megjelent s az iparosoknak a testületi irodában rendelkezésre áll.

Örömmel vette tudomásul az előjáróság, hogy a pécsi kongresszus az új ipartörvény tervezetének megvitatására összehívandó miniszteri ankétára az iparosság tizenöt képviselője közé megválasztotta Steigerwald Alajost, az aradi ipartestület elnökét is.

A mai ülésen eloszlatottak azok a differenciák is, amely az előjáróság és a testület egyik alelnöke: Joanovits Antal között felmerültek s amelyből kifolyólag Joanovits tisztségéről lemondott. Az előjáróság nem fogadta el az alelnök leköszönését, hanem tisztének megtartására kérte. Joanovits Antal, aki már több mint két évtized óta állandóan tagja az ipartestület előjáróságának, vissza is vonta lemondását.

Végül Schäffer Henrik indítványára kíváncsúnak mondta ki az előjáróság, hogy a napirenden lévő nagyjelentőségű ipari kérdések megvitatására és a testületi szellem ápolása céljából az előjáróság tagjai vasárnap délelőttönként a testületi irodában összejöjjenek s e barátságos értekezleteken vitassák meg az aktuális kérdéseket.

szóltanul, ők már meggyógyultak. Csak az én lelkem lett beteg. Sok sok esztendő elmúlt már azóta. Elfeledek a tájat is, ahol ez történt; idegen, messze vidéken. De az a piros vér, amely két szivből egyszerre folydogált ki szemem látára: egy egész életre tett engem beteggé. Sohasem tudtam azóta gondolni se asszonyra. A gyermekifju lelkét mérgezte meg az a rémes eset. Már-már azt hittem, belepusztulok. Ha asszonynép kezére tévedt a kezem, ha arra gondoltam, hogy társat keressek egy életre: szemem elhomályosult. Nem láttam semmit. Csak a földön egy sápadt asszonyt, amint szive vére folydogált. Néha azt hittem, örületbe visz ez a kép. Hogy soha se űzi ki a lelkemből semmi. Valami iszonyat fogott el az asszony gondolatára. Hiszen azt a fehér halottat jónak, szentnek ismerte mindenki. Mégis csalt. Azt csalta meg, aki imádta őt. Oh, ha tudná, édes kicsi gyermekem, mennyit szenvedtem egy hozzám idegen bűn miatt. én, a férfi, akinek az életében a méz lett méreggő, akinek képzeletében a legszebb álmom lett a kin, ha az üdvösségére gondolt, az asszonyra!

— Elhiszi-e most én édes Margitom, hogy ez a szeretet, ami magához fűz, Isten békéje, az ő szent nagy áldása és hogy magát megölelve már nem a holt asszony üldöz, hanem az élő, a meleg, a tiszta, az örök asszony vonz.

A reszkető lány zokogva simult az ő emberéhez, könnyes szemében valami nagy kérdés vibrált, mintha feleletet várna rá:

Vajjon boldog volt-e az a bűnös asszony, mielőtt meghalt?

Az ülésen jelen voltak: Steigerwald Alajos elnök, Varjassy Lajos dr. iparhatósági biztos, Zima Tibor titkár, Barthl János, Balogh Dávid, Békési Ferenc, Barthl Emil, Cziráky Alajos, Gruber István, Glück József, Hönig Ottó, Joanovits Antal, Juhász István, Kristyóry Sándor, Klár Ferenc, Nyársy Sándor, O. áriu Jusztin, Reinhart Gyula, ifj. Radocsányi János, Rozmanith Albert, Szablóczky László, Sebesy Ferenc, Schäffer József, Schäffer Henrik, Sztojakovits Milán és Varga Kálmán előjárók.

A hivatalozók pénze.

A fől számolók nyilatkoznak.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 9.

Arra a különös levélre, amelyet az aradi hivatalozók betegsegítő és temetkezési egyesületének fől számolása ügyében közöltettek, az egyesület fől számoló bizottsága most válaszol. A hozzánk beküldött válasz így hangzik:

Igen tisztelt Szerkesztő ur! „Teb hivatal szolga tagog” aláírással b. lapjukban névtelen támadás jelent meg az aradi hivatalozók betegsegítő és temetkezési egyesülete vezetősége ellen. Mint az egyesület fől számoló bizottságának elnöke, a nyilvánosság fől világosítása céljából a következő tárgyilagossá sorok közlésére kérem a t. szerkesztőséget.

A belügyminiszter ur az aradi hivatalozók betegsegítő és temetkezési egyesületének azon közgyűlési határozatát, amely szerint az összes vagyon a tagok között egyenlő arányban osztassék fel, 500 korona pedig különböző jótékony célokra fordítassék, jóváhagyta, nem hagyta azonban jóvá a közgyűlés azon határozatát, amelylyel a fől számoló bizottságnak száz korona tiszteletdíjat szavazott meg.

A tagok között 10,741 kor. 20 fillér került kiosztásra, ebből ifj. dr. Varjassy Lajos fogalmazó és Alt János városi számtiszt urak, mint hatósági kiküldöttek jelenlétében egy-egy tagra 179 kor. 2 fillér állapított meg; ez az összeg szeptember 5-én a tagok között nagyrészt kiosztatott, s a többiek kifizetése is nagyobb részt befejezést nyert.

A pénz kiosztása alkalmával az elnök egész terjedelmében fől olvasta a belügyminiszter határozatát és bejelentette azt is, hogy a miniszter a 100 korona tiszteletdíjat nem engedélyezte. Erre Tisza Gáspár egyesületi tag azt indítványozta, hogy a hét tagu fől számoló bizottság fáról dozásait méltányolva, mindenki 2—2 koronával járuljon hozzá a fől számoló bizottság honorálásához. Ezt a jelenlevők mind helyeselték, de Máté János tb. elnök több ízben hangsúlyozottan kijelentette, hogy ez a hozzájárulás senkire se kötelező, és az mindenkinek saját jószántától függ.

Nem áll tehát, hogy ez az összeg fejenként ki lett volna vetve, s az sem áll, hogy ez bizonyos vacsora célokra lett volna tervezve. Hogy ezzel a tagok érdekei sérelmet nem szenvedtek, mutatja, hogy többen a 2 koronát ki se fizették.

Szép a „teb hivatal szolga tagog” azon óhaja, hogy ezt az összeget a negyvennyolcas honvédek megvendégelésére fordítsák, de bebizonyíthatjuk, hogy a fől számoló bizottság hét tagja közül mindenki eddig közvetve és közvetlenül sokkal többet tett úgy az agghonvédek istápolása érdekében, mint egyéb hazafias célok javára, hogy sem őket erre a hírlapi támadásokkal kellene kényszeríteni. Hazafias kötelességünket a jövőben is megfogjuk tenni, most azonban nyilvánvalóan nem a hazafias szándék vezette a támadókat, hanem az, hogy a fől számoló bizottságot meghurcolják.

Ezt akartuk kijelenteni, anélkül, hogy további hírlapi vitatkozásba óhajtanánk bocsátkozni. Tisztelettel stb. A fől számoló bizottság nevében Pecsenye István, a fől számoló bizottság elnöke.

Rablótámadás a Holtmarosnál.

Merénylő vasutas.

Beledobott egy asszonyt az élővizcsatornába.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 9.

Szombat este az aradi vasúti állomáson egy vasúti munkás rablótámadást intézett egy vidéki asszony ellen, akit a véletlen hozott össze a munkással. A vidéki asszony járatlan lévén Aradon, megkérte a munkást, hogy kaulozolja. Ez pedig az asszonyt megtámadta, elrabolta a pénzét s azután az élővizcsatornába dobta. A merénylőt a rendőrség ma délelben letartóztatta. A rablótámadásról az alábbi tudósításban számolunk be:

Szombaton este fél nyolc órakor érkezett Aradra Mária-Radnáról Hegedűs Jánosné radnai szülész nő. Az asszony Aradon lakó rokonát, Horváth Jánost és családját akarta meglátogatni, mivel azonban csak ritkán fordult meg Aradon, az állomásról nem indult el azonnal, mert attól tartott, hogy rokonait nem fogja feltalálni.

Amint a perrenon sétált, hozzászegődött egy vasúti munkás s megkérdezte, hogy mi járatban van Aradon. Az asszony elmondta, hogy itt lakó rokonát látogatására jött, azonban fél, hogy nem talál el a lakásukra, mivel már régen nem járt ott.

A szívélyes idegen kijelentette, hogy az említett rokonokat igen jól ismeri s vállalkozott rá, hogy az asszonyt elkíséri. Hegedűs nő örömmel fogadta az ajánlatot s kettesben elindultak a cél felé. Csaknem egy félórát botorkálás után el is jutottak a kívánt helyre, ahol azonban az asszony szomorúan tapasztalta, hogy rokonai nincsenek odahaza s az egész ház néptelen.

A kellemetlen felfedezés után Hegedűs Jánosné egyideig tanácstalanul állott, majd kísérfőjével megindult a vasúti indóház felé. Az állomás közelében, a gróf Leiningen-utcában betért egy kisebb korcsmába, ahol megvacsorázott s kísérfőjének sört fizetett. Vacsora közben az asszony szóvá tette, hogy nem tudja, hol fogja tölteni az éjszakát. Az ismeretlen társat azonban nem hagyta cserben az udvariassága.

— Töltsé nálam az éjszakát — mondotta az asszonynak, aki azonban erre nem volt hajlandó, s kijelentette, hogy inkább szállóba megy.

Hegedűs nő ezután elővette a pénzét s fizetett. Kisérfője látta, hogy a pénzt egy kendőbe csavarja s a ruhájába rejti.

Miután az asszony ragaszkodott ahhoz, hogy szállóban töltsé az éjszakát, a szolgálatkész utitárs ajánlkozott, hogy elkíséri oda is. A korcsmából kijövet, a gróf Leiningen-utcán haladtak végig, amelynek torkolatával szemben van tudvalevőleg a Török Gábor-híd.

Az idő ekkor már tízre járt s a környéken egy lélek sem volt látható. A jószívű utitárs, amint a Török Gábor-hidon haladtak keresztül, hirtelen megragadta az asszonyt, feltépte annak felső ruháját s heves dulakodás után elrabolta a kendőt, melybe az asszony a pénzt rejtette. Azután átnyalabolta a megrémült nőt, aki minden erejével védekezett, s a hídról az élővizcsatornába dobta. Mindez néhány pillanat alatt történt. A merénylő ezután vad futásnak eredt, s eltűnt az éjszakában. Az asszony nem vesztette el az eszméletét s míg teljes ereje megfeszítésével vergődött a part felé, folyton segítségért kiabált. A sikoltozásra figyelmes lett a közelben sétáló Krizzán élővizcsatornai felügyelő, aki a hang irányába futott és sikerült az asszonyt élve kimentenie a

vizből. A parton azonban az izgalmaktól megviselt nő elvesztette az eszméletét.

A felügyelő bevitte az alélt nőt az ugynevezett kotró-házba, ott megszabadította vizes ruháitól s bundákkal betakarta. Ezután felsietett a rendőrségre, ahol Riedt István rendőrfelügyelőnek elmondta az esetet.

A rendőrfelügyelő intézkedésére azonnal a helyszínére siettek *Rasztig* és *Valenta* detektívek, akik az időközben magához tért asszonyt kihallgatták s vallomásáról jegyzőkönyvet vettek föl. Különösen a támadó személye érdekelt a detektíveket, akiről az asszony pontos személyleírását adott.

Ennek a személyleírásnak alapján ma délután sikerült is a tettest letartóztatni *Teleki Viktor* vasuti alkalmazott személyében. A detektívek fölkeresték a rendőrségre, ahol *Teleki* kezdetben *mindent tagadott*. Csakhamar azonban a terhelő bizonyítékok súlya alatt *beismert mindent*. Az elrabolt kendőben harminc korona volt. A merénylő *Teleki Viktort* ma átkísérték a rendőrségről az ügyészséghez, ahol *rablás büntette miatt* indítják meg ellene az eljárást.

Aradi gyűjtemény a balesetügyi kiállításon.

Kazánrobbanások emlékei.

Stengl Andor kollekcója.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 9.

Vasárnap nyílt meg Budapesten, a város ligeti iparcarnokban a *nemzetközi balesetügyi és munkásjóléti kiállítás*. A nagyszabású kiállításnak érdekes és figyelmet keltett része egy gyűjtemény, a melyet Aradról küldtek föl és a melynek anyaga részben az ezen vidéken történt gyári balesetekkel van összefüggésben.

Stengl Andor, aradi kerületi iparfelügyelőnek gyűjteménye ez, a melynek mintegy száz darabja a különböző kazán-sérülések emlékeit jelenti. Megtörtént és megakadályozott kazánrobbanások, gyári balesetekből maradt kazán-darabok ezek, a melyek a kevésbbé hozzáértők előtt is rendkívül színesen és érdekesen tüntetik föl a kazánok veszedelmeit. Van olyan kazán-darab, a melynél a kazánkö egész vékony rétege kimarad a kazán oldalát s ha ezt a figyelmes vizsgálat észre nem veszi, a legrövidebb idő alatt végzetes szerencsétlenség történhetett volna. Vannak azonban olyan darabok, kazán-szilánkok, a melyek áldozatokat követelt balesetek után maradtak vissza.

Stengl Andor iparfelügyelő évek óta, többnyire a kerületéből gyűjtötte ezt a kollekcót, a melyről a szakkörökben eddig is sokan tudtak. A nemzetközi balesetügyi kiállítás rendezői felhívták *Stengl* a gyűjtemény közzétételére, a ki a felhívásnak készséggel engedett.

A gyűjtemény, a mely az iparfelügyelők egyik főhivatásának, a kazánvizsgálatnak nagy jelentőségét dokumentálja, már a kiállítás napján nagy figyelmet keltett. Nagy érdeklődéssel nézte maga *Szterényi József* kereskedelemügyi államtitkár is, a ki meleg szavakkal fejezte ki *Stengl Andor* iparfelügyelő előtt elismerését. A gratulálók között volt *Chorin Ferenc* főrendiházi tag, a Gyáripárosok Országos Szövetségének elnöke is.

Stengl Andor iparfelügyelő a gyűjteményt a Budapesten lévő *Társadalmi Múzeumnak* ajánlotta fel, amit *Szterényi* államtitkár szintén dicsérettel vett tudomásul.

Bankók a vonóban.

Hogy mulat a szegény ember.

Csendélet a „Koroná”-ban.

Arad, szeptember 9.

Az eset éppenséggel nem ritka, sőt mindennapi. A részletek azonban újak, sőt határozottan humorosak. Arról van szó ugyanis, hogy *Tóth András*, *Galbács Máttyás*, *Molnár István* és *Soós Mihály*, valamennyien aradi napszámos emberek, vasárnap éjjel beállítottak a *Herceg* féle Korona kávéházba s mulatni kezdtek. Tekintettel a veszedelmes gyorsasággal űrülő sörsüvegekre, hamarosan megindult a jókedv s a négy atyafi úgy találta, hogy kint a kávéházban nem lehet elég fesztelenül duhajkodni.

— Tessék talán a külön szobába fáradni — biztatta az embereket a kávé, mely életre való eszmét szíves örömet elfogadták *Tóth András* és társai.

Néhány perccel később már a szeparéban volt a kisded társaság, s nagyokat kurjongatott a berendelt két cigány muzsikája mellett. Talán egészen ellaposodik ilyen módon a mulatozás, ha *Lakatos Sándor* primás észre nem veszi, hogy a hengegés és dícsékvés ördöge oda lopódzott a tele poharak mellé.

— Urak vagyunk-e, mi? — s. ólt az egyik, a maga uri mivoltától kissé elkábult napszámos a cigányhoz.

— Az hát tekintetes ur, de kár az uraságot véka alá dugni, — biztatta ravaszul a füstös.

— No majd megmutatjuk, — hetvenkedett a tekintetes ur és úgy tett, amint mondta. Rövidesen előkerítettek két darab huszkoronás bankjegyet, *belehúzták a két cigány vonójába*, s kiadták a parancsot.

— Így muzsikáltok végig a kávéházban a vendégek között!

Előbb azonban kikötötték, hogy ez csak a *flanc* kedvéért van, s ha visszamennek a különszobába, visszakapják a 40 koronát. Aztán megindult a pompás menet. Elöl libasorban, kezükben üvegekkel a napszámosok, hátul a husz koronásokkal fellebogózott muzsikások. A hatás tényleg páratlan volt. A kávéház vendégei megbámulták a kiváló gavallérokat, akik, mihelyt a szeparéba értek, természetesen azonnal *visszavették a pénzüket* és tovább mulattak. A bankók láttára behúzódott *Balogh Kálmán* bögös is, s reményteljesen nyikorgatta az öreg jószágot.

Rövid idő múlva csiklandozó ajánlattal hozakodott elő a primás:

— Tekintetes urak, nem csinálnánk megint egy körutat a kávéházban?

Híuságról lévén szó, az egész kompánia azonnal ráállott. Ujra *belehúzták a husz koronákat Lakatos Sándor* primás és *Suki István* kontrás vonójába.

— Hát a bögös mit vétett? — méltatlankodott a primás. — Legalább egy 10 koronást az ő vonójába is bele kellene húzni.

— Az ám! — vélekedtek valamennyien s a zsebeikhez nyultak. Tíz koronás azonban már nem akadt. Nagynehezen összeguberáltak 3 forintot ezüstben s belenyomták a bögös *fogai közé*.

— Hadd szóljak... adta ki a jelszót az indulásra *Soós Mihály*.

— Aztán ez csak olyan forma — magyarázta *Tóth András* — a pénzt visszakapjuk, hallod-e!

— Hogyne, hogyne — biztatták a cigányok, s újból megindult a menet duhajkodva, végig a kávéházon. Amint már rogyásig muzsikáltatták magukat, visszavonultak a szepa-

réba. Első pillanatban észre sem vették, hogy a cigányok *elmaradtak*, s elmúlhatott vagy 5 perc, amikor a keresésükre indultak. Primás, kontrás és bögös azonban akkor már nem volt sehol. *Megszöktek*, s magukkal vitték az uraskodó napszámosok 46 koronáját.

Tóth András és társai az eset miatt olyan káromkodásba kezdtek, hogy egyszeribe lemállott róluk minden uri patina. A vendégek viszont hamarosan átlátva a helyzet tragikomikus voltát, éktelen hahotára fakadtak. Már-már verekedésre került a sor a káromkodó és nevető közönség között, mikor *Tóth András*ékat sikerült kitudszkolni a kávéházból.

A gyászos esetnek az aradi büntető járásbírószágon lesz a folytatása, ahol ma a becsapott napszámosok megtették a ravasz cigányok ellen a feljelentést csalás címén.

Választások az aradi ügyvédi kamarában.

Az ügyvédi tanács aradi tagjai.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 9.

Az aradi ügyvédi kamara választmányában legközelebb érdekes választást tartanak. Az új ügyvédi rendtartásról szóló törvény értelmében ezután az ügyvédek fegyelmi ügyekben legfelsőbb fokon ügyvédi tanács fog itélkezni s ezen ügyvédi tanács a kamarák kiküldöttéből alakul.

Az aradi ügyvédi kamara három tagot küld ki az ügyvédi tanácsba s ezek megválasztását *Szalay Károly*, az ügyvédi kamara elnöke szeptember 16-ára tűzte ki. A választásra ezt a meghívót bocsátották ki:

Az 1874:34. törvénycikk módosításáról szóló 1907:24. törvénycikk 3. § értelmében ügyvédi tanács alakítandó, melynek hatáskörébe fog tartozni azon, az ügyvédi kamara választmányától és fegyelmi bíróságától felebezett ügyek másodfoku elintézése, mely ügyek másodfoku elintézése jelenleg a kir. Kuria hatáskörébe tartozik.

Az ügyvédi tanács működését 1908. évi január-hó 1-én kezdi meg; tagjait részint kuriai bírákból, részint ügyvédekből az igazságügyminiszter nevezi ki; az ügyvédi tagsági helyekre a budapesti ügyvédi kamara 20 tagot, a többi kamarák pedig 3-3 tagot hoznak javaslatba, illetve jelölnek ki.

A kijelölendő tagokat a választmány választja; a kijelölést az életbeléptető miniszteri rendelet szerint f. évi november hó 15-ig kell megejteni.

A törvény szerint az ügyvédi tanács tagjává kinevezhető minden ügyvéd, ki legalább 10 év óta önálló ügyvédi gyakorlatot folytat, nem tagja valamely ügyvédi kamara választmányának és fegyelmi büntetés hatálya alatt nem áll.

Az életbeléptető miniszteri rendelet szerint a kamara választmányának tagja is jelölhető, ha azonban az ügyvédi tanács tagjává ily választmányi tag nevezetik ki és az a kinevezést elfogadja, a kinevezettnek választmányi tagsága megszűnik.

Kamaránk választmánya a kijelölést f. évi szeptember hó 16-ik napján tartandó ülésében fogja titkos szavazás útján megejteni.

Kelt Aradon, 1907. szeptember hó.

Szalay Károly,
kamarai elnök.

Az aradi ügyvédi kamara tagjai között nagy érdeklődés előzi meg ezt a választást s az ügyvédi körökben megnyilatkozó közhangulat leginkább dr. *Keresztes Gyula* megyei főügyészt, dr. *Mittler Izidor* és *Trutia Péter* aradi ügyvédeket óhajtja az ügyvédi tanács tagjainul. Valószínű, hogy az ügyvédi kamara választmánya is e közhangulatnak megfelelően fogja a kijelölést megejteni.

Andrássy Gyula gróf a vizsgálóbíró előtt.

Tanuskodott a Polónyi-Lengyel pörben.

A megszarolt Nákó gróf.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, szeptember 9.

Eőkező tanuja volt ma Kiss Gyula dr. budapesti vizsgálóbírónak. A Polónyi-Lengyel pörben kihallgatta Andrássy Gyula gróf belügyminisztert Nákó Sándor gróf fiunei kormányzó megszarolása ügyében. A belügyminiszter a vizsgálóbíró előtt megerősítette Lengyel Zoltán vádját, amiről fővárosi tudósítónk távirati jelentése alapján az alábbiakban számolunk be:

Lengyel Zoltán ügyvéd, orsz. képviselő A Nap-ban Polónyi Géza volt igazságügyminiszter ellen megírt támadó cikkében egyik vádul felhozta Polónyi ellen, hogy Beke Erzsébet nevű nővel szövetkezve megakartá zsarolni Nákó Sándor gróf fiunei kormányzót.

Ennek a zsarolási afférnak előzményei ezek:

Mikor Nákó Sándor gróf fiunei kormányzó kibékült atyjával, Nákó Kálmánnal, megbizta Löwengard János dr. budapesti ügyvédet, hogy atyjának bizalmas barátjával, Beke Erzsébettel kössön egyezséget. Ezt az egyezséget Löwengard dr. Beke Erzsébet jogi képviselőjével, Wollner Henrik dr.-ral 1902. március 22-én meg is kötötte. Ezen egyezés értelmében Beke Erzsébet, aki Nákó Kálmántól addig már körülbelül 400,000 koronát szerzett, békés uton 20,000 korona végkielégítéssel és 3000 kor. évjáradékkal elégitett ki cs k azért, hogy a Nákó-családnak nyugta legyen tőle. A család ezen egyezés értelmében 1903. január 27-ig havonta a megállapított összegnél jóval nagyobb járadékot, 820 koronát fizetett Beke Erzsébetnek. Időközben meghalt az öreg Nákó Kálmán, miután korábbi végrendeleteit hatálytalanította. Beke Erzsébet, aki ezen hatálytalanított végrendeletben tetemes hagyatékkal szerepelt, amikor megtudta a végrendelet hatálytalanítását, s azt, hogy az új végrendelet értelmében semmit sem kap, elment Rupp Zsigmond kir. közjegyzőhöz s megszerezte a hatálytalanított végrendelet egy másolatát. Ekkor megkérdezte a közjegyzőt, hogy igényelheti több pénzt? A közjegyző őszintén megmondta neki, hogy tisztességes uton több pénzre igényt nem tarthat. Ekkor Beke Erzsébet egy olyan ügyvédet keresett, akinek segítségével pressziót gyakorolhatna a gróf Nákó-családra. Választása Polónyi Gézára esett, aki elvállalta az ügyet. Polónyi levélben felhívta Nákó Sándor gróft, hogy rendezze Beke Erzsébettel az ügyet. A gróf meglepetéssel olvasta Polónyi levelét s nyomban tanácskozott jogi képviselőjével, dr. Jeszenszky Géza nagyszentmiklósi ügyvéddel. Az ügyvéd szép szóval akarta felvilágosítani Polónyit, hogy Beke Erzsébetnek nincs semmi jogcímen sem keresni valója. Polónyi erre megjegyezte: „Ahol ilyen dolgok vannak, ott egy gavallér grófi család nem a jogcímet keresi, hanem fizet.“

Jeszenszky dr. erre megjegyezte, hogy pör utján célt érni nem fog. Polónyi erre is megfelelt:

— Fődolog nem a pör, hanem a botrány. Tudjuk jól, hogy a periratokban ki lehet színezn minden dolgot s könnyen megeshetik, hogy a periratokból egyes részletek a lapokba kerülnek, amiből aztán botrány lesz!

Az ügyvéd mindjárt tudta, mire céloz Polónyi, de megértette ezt Nákó Sándor gróf is

— és fizetett, hogy a család a botrányt elkerülje.

Polónyinak ezt az ügyvédi működését a Budapesti Napló 1906. november 10-én Egy darab Szodoma című vezércikkében szóvá tette. Lengyel Zoltán vállalta a vádat, megjegyezve, hogy ezt az ügyet ismeri Andrássy belügyminiszter is.

Polónyi kérelmére a vádtanács rendeletéből ma délelőtt 10 óra után hallgatta ki Kis István vizsgálóbíró a tanuként megjelent belügyminisztert, aki elmondta, hogy Jeszenszky memorandumából és Nákó Sándor elbeszéléséből ismeri ezen ügy egyes részleteit.

A belügyminiszter kihallgatása 20 percig tartott.

Vádak egy aradi ezredes ellen.

Hetes, nyolcas . . .

John ezredes yétke.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 9.

Nemrég még az aradi cs. és kir. 33. gyalogezrednek volt ezredese John Jenakie. Humánus, emberséges törzstiszt, aki szokatlan karriért csinált a katonák között. Mint egyszerű közbaka kezdte és kivételes engedelemből letéven a tisztvi vizsgát, gyors egymásutánban lépett elő az ezredességig. Több évtizeden át volt az aradi háziezred tisztje, a nélkül, hogy legkisebb mérvben elmulasztotta volna a magyarság iránt való tiszteletet és a legénység megbecsülését. Sőt azt lehetne mondani, hogy a harminchármasoknak alig volt népszerűbb tisztje, mint John tata. Ezt a nevet az önkéntes iskola adta neki, mikor a parancsnoka volt.

John Jenakie ezredes ez időszert a szászvárosi 64. gyalogezred parancsnoka. Ebben a minőségben megtámadja A Hír c. budapesti lap, tévedésből Jenaki Jánosnak ferdítvén az ezredes nevét. A támadás, dacára a benne buzgó hazafias főlháborodásnak, — önmagától árulja el a megtámadott John ezredesnek igazát.

Az ezredes ellen emelt vád ez:

A szászvárosi cs. és kir. 64. gyalogezred marosvásárhelyi zászlóalja John Jenakie ezredes parancsnoksága alatt 1907. július 14-én katonai ünnepséget rendezett a königgraezi csata évfordulójának emlékére. Ebben a hadjáratban ugyanis a szászvárosi ezred is részt vett annak idején. A 64. gyalogezred ma egyharmad részben magyar, a magyarul tudó legénység megüti benne a hatvan százalékot, de azért az ünnepi beszédek csak német és oláh nyelven tartották, holott németül a tiszteken kívül senki sem ért az ezredben.

Az ünnepély tartama alatt a kaszárnya emeleti folyosóján összegyűltek a július hó el sejen nyolc heti kiképzésre bevonult póttartalékos tanítók, s minthogy nem voltak kivonulásra rendelve, a folyosókról szemlélték az ünnepély lefolyását. Alig hangzott fel azonban a Gotterhalte, a tanítósg körében csöndes moraj tört ki a nótá hallatára. Maguk között megjegyzéseket is tettek a Gotterhaltére s miután a zene nem akart elhallgatni, ők a Jaj de huncut a német . . . dalolgtatásába fogtak. Mikor ennek vége volt s a katonabanda még mindig fujta a hóhérnótát, ők is folytatták, de egy másik nótával, az ugynevezett kártya nótával, mely nagyon kedvelt a katonaságnál. Ez így kezdődik:

HETES—NYOLCAS—KILENCES—TIZES; ALSÓ—FELSŐ—KIRÁLY—DISZNÓ.

Az udvaron vezénylő ezredes és a tisztek ezalatt észrevették, hogy a folyosókon összegyűlt tanítósg nem tiszteleg a zászlónak, azonkívül az előirt „Habt acht“ állást sem veszi föl, hanem halkán dudolgtatva szemléli a ceremóniát. Az ezredes indulatosan felkiáltott a tanítóknak:

— Habt acht! Salutiren!

Ezek egy percig „vigyázz“ állásba helyezkedtek, nemsokára újra odakönyököltek az állványra.

— Mégsem járja, — szolt egy alföldi magyar tanító — hogy magyar beszédet nem tartanak, pedig magyarok estek el legtöbben az ezredből a königgraezi csatában.

Az ezredest újra figyelmessé tette az emeleten folyó diskurzus s magából kikeleve ordított föl:

— Habt acht! Habt acht!

Az ezredes kiadta a parancsot Czillinger Pál hadnagynak, hogy írja össze a tanítók neveit és állítsa őket rapportra. Mire azonban a hadnagy ur az emeletre ért, mindenki bevonult a maga századához és az ágyra heveredtek. A hadnagynak egyik sem akart vallani.

Alighogy a hadnagy elvégezte az inspicirózást, egy Ogrean Juon nevű szebenmegyei oláh tanító nyomban deréksziját és patronáskát kötött magára és kihallgatásra jelentkezett. Czillinger megkérdezte tőle, mit akar.

— El akarom mondani az esetet. Én látam mindent, a magyarok tagadnak, pedig ők a hibásak, tessék őket megbüntetni.

A hadnagy erőlesen rászólt az oláh tanítóra, hogy ne vádoljon általánosságban, mire Ogreán megnevezte egyik bajtársát, Lakatos Albert balázsfalvai magyar tanítót, azzal vádolva őt, hogy a Kossuth-nótát énekelte és ő biztatta társait a „Jaj de huncut a német“ és a „Hetes—nyolcas“ nótá éneklésére. Czillinger hadnagy kötelességszerűen jelentést tett az ezredesnek; Lakatos Albertért pedig azonnal szuronyos őriárat jött.

Az ezredparancsnokság husz napi szigorú fogságra ítélte, a többi százhuszonnégy tanítót egyenkint tizenhét napi fogságra. A büntetést valamennyien leülték.

Ez, körülbelül, a támadás tartalma. Mi ép oly kevéssé rokonszenvezünk a Gotterhalteval, mint a szászvárosi tanítók, arra meg egyáltalán nincs megbizásunk, hogy John ezredest megvédjük. Hanem a fölfuvtól sérelmeket mindig jó leszerelni, nehogy ezek révén az igazságot is alaptalanoknak mondhaszák.

Mások is voltak katonák, — akik nem tartották okvetlenül szükségesnek, hogy a Jaj de huncut-ot ép akkor énekeljék, amikor a katonabanda a Gotterhaltét fujja. Ami pedig a Hetes nyolcas . . . kezdetű elmés nótát illeti, ennek tendenciája oly annyira kázismeretes, hogy ennek énekléséért a polgári bíróság is elítélt felségsértésért egyeseket. A tanítóknak ép oly joguk, mint másoknak, hogy ne rokonszenvezzenek a dinasztiaival, de antidinasztikus érzelmeiket nem kell föltétlenül akkor kifejezniük, amikor katonai fegyelem alatt állanak. Ha mégis megteszik, ez imponáló bátorságra mutat, — de akkor ne ütközzenek meg azon, ha az ezredparancsnok, aki maga is fegyelmi alatt áll, a provokáló viselkedésnek végre enged. A szászvárosi tanítók hazafiságukat másként is érvényesíthetik s nem szükséges, hogy ezzel egy jó érzésű, derék katonát a magyarság hóhérának gyűlöletes színébe keverjenek. Akármerről nézzük, mi így látjuk az esetet.

Borzalmas tüzkatasztrófa.

Egy gőzmalom pusztulása.

Nyolc halott, negyven sebesült

Ötmillió korona kár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 9.

Ma délelőtt rémes katasztrófa történt Győrött. A város legnagyobb kiterjedésű gőzmalma, amely Back Herman tulajdona, a déli órákban kigyulladt és rövid idő alatt az egész hatalmas épület leégett. A malomban rendszeren folyt a munka s a munkások csak akkor gondoltak a menekülésre, amikor alattuk már égett a malom.

A katasztrófának, amint az eddigi vizsgálat megállapította, *nyolc ember áldozata van*. A sebesültek száma megközelíti az ötvenet. A munkások közül még számosan hiányoznak, akikről nem tudják, hogy a tűz martalékaik lettek, vagy pedig sikerült elmenekülniök?

A maihoz fogható tüzeset még nem volt Győrött soha. Az egész városban óriási az izgalom, mert attól tartanak, hogy a tűz továbbterjed. A tűz állítólag *gyújtogatók műve*. Azt beszélik a városban, hogy a malmot a sztrájkoló malom-munkások gyújtották fel boszúból. Ezt természetesen a vizsgálat lesz hivatva kideríteni. A kár közel *ötmillió korona*, amely összeg biztosítás révén megtérül.

A borzalmas tüzkatasztrófáról Győrött az alábbiakat táviratozzák:

A tűz kitörése.

Ma délelőtt tizenegy óra felé a Back Hermann féle gőzmalom földszinti első darálóhelyiségében tűz keletkezett. A helyiségben senki sem tartózkodott s így nem is vették észre a tüzet. A lángok a darálóhelyiség ablakain kicaptak és pár pillanat alatt az első emeletre hatoltak fel, ahol a raktárhelyiségek vannak. A raktárban ezer és ezer zsák buza és liszt volt elhelyezve. A lángok a nagyértékű lisztet és buzát elpusztították.

A felső emeleten harminc munkás dolgozott. Ezek csak akkor tudták meg, hogy halálos veszedelem fenyegeti őket, amikor a falak már áttüzesedtek. A lépcsőkön való menekülés ekkor már lehetetlen volt, mert a munkások alatt lángtenger tátongott.

A Párisi áruház égésénél lejártszódtott vérfagyasztó jelenetekhez hasonló jelenetek történtek ekkor. A földszintről és az első emeletről leugrottak az emberek és mint az örültek futottak el a malomtól.

A halál torkában.

A felső emeleten dolgozott Virág főmolnár. Amikor látta, hogy nincsen menekülés, *egy lángcsomóba ugrott*, ahonnan később félleg megszenesedett holttestét kihúzták.

A malom olyan volt, mint egy óriási fáklya. Már körülbelül egy negyedóra hatoltak mindig magasabbra a siető lángok, amikor a felső emelet két ablaka kinyílt és azokban két ségbesett, ordító ember jelent meg.

Ezalatt óriási tömeg verődött össze az égő malom körül, amelyen leírhatatlan rettenés vett erőt. A tűz már a felső emeletet is ellepte s az ott dolgozó harminc munkás egymásután ugrott le a magasból. Néhány munkás *félleg agyonlőttve* terült el a földön. Egyeseknek fél-

szemét sütötték ki, másoknak a haját pörkölték össze a lángok.

A malom körül a tűzoltók és mentők kiterítették a mentőponyvákat. A magasból leugró emberek a nagy füsttől nem láthatták a ponyvákat s így nagy részük a ponyvák mellett zuhant a földre.

A magasból leugrott munkások közül *hat azonnal meghalt*. A többi 24 életben maradásához kevés a remény. Kilenc közülük *agyráz kórást* szenvedett, a többiek pedig *összezuzott tagokkal* terültek el a földön.

Agyonverte egy holttest.

A megrémült tömeg között természetesen nagyszámban voltak a zsebtolvajok, akik bő aratásra számítottak a nagy zavarban. A rendőrség, amely teljes számban kivonult a tüzhöz, a rend fenntartása mellett szemmel tartotta a zsebtolvajokat.

Orbán András titkosrendőr észrevette, hogy egy közismert zsebtolvaj kiszemelt egy embert s a detektív feléje tartott. A zsebtolvaj azonban felismerve a polgári rendőrt, elvegyült a tömegben. Orbán az épület mellett megállt és kereste a zsebtolvajt.

Ebben a pillanatban a negyedik emeletről egy munkásnak félig megszenesedett teste zuhant alá éppen a lent álló Orbán titkosrendőrré. Orbán azonnal összeesett s amikor hozzátettek, már *halott volt*: a munkás holtteste agyonlőttte.

Rémület a városban.

A Back-malom égésének híre néhány perc alatt elterjedt az egész városban, ahol leírhatatlan fejetlenséget keltett. Az utcákon megrémült emberek futkostak.

Amikor híre terjedt, hogy a katasztrófának emberáldozata is van s hogy a sebesültek száma megközelíti az ötvenet, az összes orvosok, ott hagyva pacienseiket, a szerencsétlenség színhegyére siettek, hogy a sebesülteket azonnali segítségben részesíthessék. A déli órákban egyetlen orvos sem volt található a városban, valamilyen ott volt a lángokban álló malomnál.

A katasztrófa színhelyén teljes volt a zavar. Nem volt elég kosár és hordágy, amelyekkel a halottakat és sebesülteket elszállíthassák. Óriási volt a tolongás a malom körül, a munkások hozzátartozói erővel oda akartak rohanni a lezuhant munkásokhoz, mert az hitték, hogy a családfenntartójuk terül el a földön vérbefagyva vagy szénné égve. A rendőrségnek csak nagy erőfeszítéssel sikerült visszatartania a sikoltozó, szinte őrvongó asszonyokat attól, hogy a kordont áttövve oda ne rohanjanak az áldozatokhoz.

A rendőrség, amely teljes számmal vonult ki, később már nem volt elegendő a rend fenntartására. *Angyal* Armand főkapitány intézkedésére egy század gyalogság s egy század huszárság ment ki a helyszínére.

Pánik a zsinagógában.

Az izraeliták mai ujéve alkalmával a győri zsinagóga színültig megtelt hívőkkel. A tűz kitörésekor már javában folyt az istentisztelet. Egyszerre felharsant a tűzoltók kürtje s a szerkocsik a zsinagóga előtt robogtak tova.

A hívők azt hitték, hogy a templom ki gyulladt s a zsinagógában óriási pánik keletkezett. Az istentisztelet megszakadt, az orgonák elhallgattak s a templomot megrémült emberek ordítása töltötte be.

Az egész közönség a kijáratok felé tartott, ahol óriási volt a tolongás. Férfiak, asszonyok, gyermekek tülekedtek a kijáratoknál, hogy minél hamarabb a szabadba juthassanak. A nagy tolokodásban számos ember megsebesült.

A rettenés csak akkor szűnt meg, amikor a tűzoltó szerkocsik robogása s a kúrtharsogás mindinkább távolodott s amikor megtudták, hogy a Back-malom ég.

A tűzoltóság zavara.

Amikor a városi tűzoltósághoz a malom égéséről megérkezett a híradás, teljes lett a zavar a laktanyában. A tűzoltók nem tudták ugyanis, hogy a tűz milyen arányokat öltött s így nem voltak tisztában azzal, hogy milyen eszközök volnának elegendők az oltáshoz.

A laktanyában ideges kapkodás uralkodott s csak akkor vonult ki a tűzország a teljes felszereléssel, amikor újabb jelentést kapott s ebből megtudta, hogy az egész malom lángokban áll. A tűzoltóparancsnokság így is csak nyolcvan embert vezényelhetett ki az égő malomhoz.

A tűzoltóság nem tudta hamarjában, hogy mihez kezdjen, oltsa-e a malmot, vagy pedig a környék tűzbiztonságára ügyeljen. Miután belátták a tűzoltók, hogy a malomépületet már nem lehet megmenteni, a tűz lokalizálásához fogtak. A tűzoltók emberfeletti munkája dacára a malomépületen kívül a tiz holdnyi területen elterülő melléképületek szintén *porig égtek*.

Magának a malomnak oltása egy hétig is eltarthat. A délután folyamán a hengermalom környékén levő épületeket a tűz lokalizálásával sikerült a pusztulástól megmenteni.

Ostrom a kórház ellen.

A halottaknak és sebesülteknek a kórházba való szállítása szakadatlanul tart. A kórházban az összes orvosok ápolják a beszállított sebesülteket.

A kórház előtt óriási tömeg verődött össze. Jajveszélő emberek, asszonyok, síró gyermekek tolonganak a mentőkocsik körül. Amikor a katasztrófa első áldozatát, *Virág* főmolnárt a mentőkocsi elhozta a kórház elé és a tragikus véget ért ember felesége megpillantotta ura megszenesedett holttestét, *örjöngeni kezdett*, haját szétzilálta és sikoltozva borult férje tetemére.

Délig a kórházba *négy halottat* és 12 sebesültet szállítottak. A mentőkocsi egyre újabb áldozatokat hozott. A feldühödött tömeg erővel be akart hatolni a kórházba, hogy megtudja, kik haltak meg és kik szenvedtek sérüléseket.

A kórház kapui beukódtak s ekkor a tömeg valóságos *ostromot* intézett a kórház ellen. A kapukat már már bedöntötték, amikor egyszerre lovasrendőrök érkeztek meg, akik kirántott karddal attakot intéztek a feldühödött emberek ellen s rövid idő alatt a kórház előtti tér megtisztult.

Ezalatt a kórházban borzalmas jelenetek játszódtak le. Minthogy a kórházban egyetlen üres ágy sem volt, a sebesülteket a folyosón és az udvaron helyezték el. Néhány asszonynak valahogyan mégis sikerült bejutnia a kórház udvarára, ahol őrvongva rohantak egyik sebesülttől a másikhoz, mert mindegyikben hozzátartozójukat vélték felismerni.

Rettenetes ordítás és jajveszélés töltötte be a kórház udvarát. A kaoszba belevegyültek a haldoklók hörgése és a sebesültek jajkiáltásai.

Az áldozatok.

A legtöbb megsebesült munkás állapota valóságos. Az orvosok valósággal emberfeletti munkát végeznek, de számuk kevésnek bizonyul. A kórház ápolói is ott sürgölődnek a sebesültek körül, de azok is kevesen vannak.

A kórház egyik orvosa kijelentette egy hírlapíró előtt, hogy a kórházba délután három óráig *hat halottat hoztak*. Ezek között van *Virág* főmolnár, Orbán detektív és egy tűzoltó. A másik három holt három győri munkás.

Nincsen kizárva, hogy a romok között még számos holttestre fognak akadni. A halottak számát mindeztől nem sikerült pontosan megállapítani. Az eddigi jelentések szerint hat munkás, egy tűzoltó és egy detektív halt meg, tehát a katasztrófának eddig *nyolc áldozata* van.

Gyujtogatás boszúból

Városszerte beszélnek, hogy a tűz *boszu műve*. A rendőrség szigorú vizsgálatot indított, hogy a tetteseket kézrekerítse.

Angyal Armand főkapitány összegyűjtötte a gyárnak megmenekült munkásait s a névjegyzékből megállapította, hogy *negyven* munkás megsebesült, hat meghalt, száznak semmi baja sem történt, ötven pedig *eltűnt*. Valószínűnek tartják, hogy ezek *bennégték*.

Azok közül, akik megmenekültek, néhányon a rettegéstől *kitört az örület*. A malom környéke telve van síró asszonyokkal és gyermekkel. Egy rendőrtiszt állandóan jegyzi az eltűntek neveit.

A malomban állandóan 200—250 munkás dolgozott. — Ezek közül száz sztrájkba lépett három héttel ezelőtt. Negyven munkás visszatért a malomba, a hatvan pedig folytatta a bérharcot. Azt beszélnek, hogy ezek a sztrájkolók *gyujtották fel boszúból a gőzmalmot*.

A katasztrófának nyolc halottja és negyven sebesültje van, akik közül több súlyosan megsérült. A halottak a következők: Török Géza művezető, aki csak tegnap jött Budapestről, Téglás István, Kiss István, Oberholer József munkások, Ormenthal Gusztáv tűzoltó, Orbán András titkosrendőr, Illés és Török munkások, Virág főmolnár.

A szerbek Magyarországra függetlenségéért.

Kilépés a horvát-szerb koalícióból.

Radikális pártalakulás.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése —

Arad, szeptember 9.

Tegnap délelőtt tartották meg a horvát-szlavonországi szerb radikálisok népgyűlésüket *Rumán*. A gyűlést megelőzőleg értekezletet tartottak Györgyevics Nikola dr. pártalelnök elnöksége alatt, melyen gyűlési elnöknek Kraszovics György dr. országgyűlési képviselőt, Sztójánovics főesperest, Bioracz Jován rumai nagybirtokost választották meg.

A népgyűlést a vásártéren délelőtt nyitotta meg *Latics* mérnök, ki hosszabb beszédben üdvözölte a megjelenteket. Az első szónok *Liszovic* Mladen dr. országgyűlési képviselő volt, ki a horvát-szlavonországi politikai helyzetről beszélt, majd azután indokolta kilépését a koalícióból.

Utána Györgyevics Nikola dr. beszélt a szerb radikális párt programjáról. Esetetle beszédében az ádáz harcokat, melyeket Ausztria provokált. Felelevenítette a szabadságharc szomorú emlékeit, majd kiemelte, hogy *tovább kell harcolni Magyarországra függetlenségéért*.

Magarasevic plébános a cirillbetű egyenjóságát és a szerb iskolák rendezését követeli, míg a kultusz-programról *Nedeljkovics* Milán tanár mondott hatásos beszédet. Ezután *Babics* Milivoj dr. a szerb autonomia programjáról, *Miladinovic* Zarko dr. a szerb radikális párt szervezkedéséről beszélt.

A népgyűlés ezután határozatot fogadott el, mely szerint teljes egészében helyesli a központi választmány határozatát, mely szerint a szerb radikális párt a *szerb-horvát koalícióból kilép* és a fiumei, különösen a zárai pro-

gramot továbbra is magáénak vállalja; Kraszovics György és Liszovic Mladen országgyűlési képviselők eddigi magatartását, tevékenységét és mandátumukról való lemondását helyesli; a szerb radikálisok pártszervezkedéséről megállapított program alapján óhajtja, hogy a szervezkedés mielőbb megkezdődjék s megbizsa a központi választmányt, jelöljön ki párttagokat, kik a szervezkedést az egyes helységekben foganatosítsák.

A népgyűlés délután három órakor nagy lelkesedés mellett ért véget.

Versengő órák.

*

Arad határozottan a kedélyességek városa. Uri non chalanseal, nemtörődomséggel megy itt minden, ami természetesen kedvesen furcsa helyzeteket teremt. A jó benszülöttek már alig veszik észre az ilyesmit s csak az idegen szemek akad meg rajtuk, aki aztán váltig törli a fejét az érthetetlen dologon. Csak a minap történt, hogy egy nem idevalósi ember csodálkozva állt meg a nyári színház magtárhoz hasonló épülete előtt.

— Hát ez micsoda?

— Nem látja? Hiszen rá van írva: „Nyári színház.”

— Pompás. Este elmegyünk a színházba.

— Majd ha fagy!

Az idegen csodálkozva nézett.

— Igen, majd ha fagy. Nyáron tudniillik itt *nem játszanak*.

— Akkor mire való a nyári színház? — erőszakoskodott az idegen.

— Főljünk körkérdebe. Valaki csak megfejté nyugtattam meg a kíváncsi embert, aki mosolygott és nyughatatlan maradt.

De ez csak egy a sok közül. Kedélyes itt Aradon majdnem minden. Az aszfalt, a köztisztaság, a városrendezés, a lovasut, az első segélynyújtás és a többi, s hogy a magasabb régiókba is feikapaszkodjunk, kedélyesek még az — *órák is*.

A világon minden frakcióban határozottan észlelhető a versengés. A verseny a közgazdaságnak körülbelül olyan eleme, mint az ételnek a só. Szóval rendkívül fontos valami. Uraim, tekintetes kereskedő és iparos körök, méltóztassanak az aradi órákra tekinteni — és tanulják meg, *mi az a verseny?* Soha előbb, kézzelfoghatóbb példát nem fognak reá találni. S azután méltóztassanak összehasonlításokat tenni, s azonnal rájönnek arra, amit különben ugyancsak a nemzetgazdaságtan foglalt nehezen emészthető tételekbe: hogy mi a *tisztes-ségtelen verseny*. Mert tisztességtelenebb versengést, mint aminő az aradi toronyórák között van, még nem produkáltak soha.

Ezek a mélyen tisztelt órák reggeltől estig azon törnek becses fejüket, hogy miképen főzzék le egymást. Hogy mennyi a valódi, a becsületes idő — *az mellékes*. Fő a verseny. Így aztán pokolian érdekes helyzetek állanak elő. Megesik, hogy a minorita templom óráján csak fél 12 van, amikor a városház tornyán 12 az idő, ellentétben a luteránus templomóval, amely úgy látszik a bölcs mérsekiel hive, s egyszerűen három negyed 12 ót mutat. Hát nem a megtestesült kedélyesség ez?

Eppen ez esetről kifolyólag ma mélyreható megfigyeléseket eszközöltem, s megállapítottam, hogy ezek az órák határozottan ugrasztják egymást. A minorita templom órája elbizakodott lassúsággal halad, s nyilván úgy gondolkozik, hogy neki okvetlenül hisznek. Hiszen a papok órája. A városház órája már kevésbé megfontolt. Bohó és ingatag, akár csak az a szellem, amely alatta virít. Világos, hogy semmit sem hisz, mert egyszer fut, mint az örült, máskor mászik — ahogy éppen eszébe jut.

Képzhető, hogy ilyen szomszédal mily nehezen fér meg a luteránus templom órája, amely pe-

dig komoly, intelligens műszer és szeretne lépést tartani a művelt nyugattal. Egy ideig bizonyára lépést is tartott, míg most már félig-meddig lemondott az örült versenyről, s egykedvűen veszi az ingatag kollegát:

— Miattam ugyan beszélhetsz — gondolja megvetőleg és — is úgy mutat, ahogy neki tetszik. Minden vigasza az, hogy a *minoritákat lefőzi* — és ez is valami.

S hogy teljes legyen a kedélyesség, a zavaros időjelzés befejezésül a román templom is más időt mutat.

— Miért ne? Indokolni ugyan nem tudom ezt a jogomat — véli a derék időmutató — de bizonyára lesz rá valami *paragrafus*, ha a többiek is ugyanezt teszik.

És igaz van. Mivel különb a többi? Mintán azonban kijebb esik a központtól, nagyobb szabadságot élvez, s még kriminálisabban hirdeti az időt.

Mondják, hogy ebbe a bábeli órazavarba egyszer betévedt a jó öreg *vasuti idő*, amely tudvalevőleg azt hiszi magáról, hogy nyugateurópai, mint egy francia és csalhatatlan, mint a római pápa. Szétnézett és *elmenekült*. A Boros Beni-tér végén még átkot is mondott minden rendű és rangu aradi órákra — s azóta vége. Nincs *egységes* aradi idő.

Pedig milyen könnyen lehetne segíteni ezen a dologon.

Egyszerűen szervezni kellene a bakterokat. A szervezkedés ugyan kizárná a versenyt — de lenne legalább *egységes* időnk. Viszont az egységes idő is csak újabb baj lenne: az aradi kedélyességek száma megfogyna *egygyel*.

— Iványi.

Arad nem kap kölcsönt. Megakadnak a közmunkálatok.

A drága Pesti Hazai.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 9.

Aradváros törvényhatósági bizottsága egyik idei közgyűlésén elvben elhatározta, hogy több sürgős, nagyobb összeget igénylő fizetésének teljesítésére hat millió koronás amortizációs kölcsönt vesz föl. Ebből a kölcsönből fedezné a város a vízvezeték két milliós megváltási összegét, a vashidak költségeit, az automobil-omnibuszoknak 220,000 korona vételárát és a Westinghouse-gyár részvényeire jegyzett 300000 koronát. A hat millió koronának beszerzése meglehetősen sürgős a városra nézve és minthogy az ilyen nagyobb kölcsön lebonyolítását rendszerint hosszadalmas tárgyalások előzik meg, *Varjassy* Lajos polgármester már a napokban puhatólózott több előkelő fővárosi pénzügyésznél, hogy hajlandók volnának-e Aradvárosának 6 milliós amortizációs kölcsönt nyújtani.

A polgármesternek tudakozódása olyan eredménnyel járt, aminő még a jelenlegi pénzügye mellett sem volt várható. A fővárosi bankok sora kijelentették *Varjassy* Lajosnak, hogy a jelenlegi pénzügyi helyzet nem engedi meg nekik a tekintélyes kölcsön folyósítását. Tőkékkel várakozó álláspontot kell elfoglalniok, mert a külföldi visszeszámitolásának megszorítása s saját értékpapirjaik visszavásárlása miatt ezidő szerint nem bocsátkozhatnak amortizációs kölcsönügyletekbe.

Ilyen válaszokat kapott a polgármester a megkeresett fővárosi intézetektől és csupán egy akadt, amely belement a kölcsön-ügy érdemi tárgyalásába. Ez a pénz-

intézet, a Pesti hazai első takarékpénztár-egyesület a Varjassyval folytatott tárgyalás során kijelentette, hogy 6 milliós kölcsönt ugyan nem ad, hanem a kívánt kölcsönösszeg harmadrészére nézve hajlandó az intézet üzletet kötni. Ennek a két millió koronának a folyósítását is két súlyos föltételhez kötötte a takarékpénztár. Az egyik az, hogy a város 7, mond hét százalékos kamatot fizet, a másik pedig az, hogy ez a hét százalék az ügylet létrejöttétől számított 3 évre le van kötve, ami annyit jelent, hogy még a pénzvizonyok kedvezőbbre fordulása esetén is 3 évig ez a hét százalék fizetendő.

A kölcsön-ügyben tehát mindössze ez a kevésbé előnyös ajánlat volt a polgármester fáradozásának az eredménye. Szinte kizártnak is tartjuk, hogy a város törvényhatósági bizottsága elfogadja a rendkívül terhes föltételeket. Városok rendszerint ötöt és fél százalékos amortizáció mellett kapják a kölcsönöket és még ha figyelembe vesszük a jelenlegi kedvezőtlen pénzvizonyokat, akkor sem szabad Arad kölcsönének a hat százalékos meghaladnia. Különösen súlyosbitja az ajánlati 7 százalékos kölcsönt az a föltétel, hogy e kamatt három éven át fizetendő. Ha tehát az amerikai pénzüzség — amint rövidesen várható — megszűnik s véget ér az európai pénz átözlése és a kiegyezés megkötésével Ausztria sem kényszerít a magyar értékek visszaváltására, úgy Arad még a pénzpiac feszültségének megszűnése után is három éven át a rendkívül magas hét százalékos köteles fizetni.

Minthogy előreláthatólag nem sikerül a Pesti Hazai Takarékpénztárral meg egyezésre jutni, a városnak most már más, kulánsabb pénzforrás után kell néznie.

A minorita házfőnök bünei.

Orgiák a szegedi rendházban.

A bojkottált lelkipásztor.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, szeptember 9.

A szegedi minorita rendházban nagy a fel-fordulás. Stadler Géza Albin házfőnök viselt dolgaival kapcsolatban kipattant az egész rendház szennyese, s most már nem marad el a tiszogatás. Stadler távozása befejezett dolog s az ő sorsára fognak jutni a többi rendtagok is, akiket szétszórnak az ország különböző rendházaiba.

A szegedi házfőnöknek már utódja is van. Kiss Gyula aradi minorita káplán fogja elfoglalni a házfőnökséget, ha ugyan formai okok nem teszik majd lehetetlenné ezt a kombinációt.

A szegedi minorita botrány legújabb részlete a következők:

Az a mozgalom, amelyet Stadler Géza Albin ellen indítottak, fáradhatatlanul halad előre. Nagy buzgalommal gyűjtik a kompromittáló adatokat a szegedi házfőnök ellen, aki aligha fog egyedül távozni. Beavatott forrásból vesszük a hírt, hogy több minorita atyának szintén el kell hagyni a rendházat.

Azok a vádak, amelyeket Stadler Géza ellen eddig összeszedtek, a következők: A hivekkel állandóan durván és kihívóan viselkedik. A házfőnök a vasárnapi nagymisék után rendszeren

kiáll a templom elé és fixirozza a templomból távozó leányokat és asszonyokat, elannyira, hogy több leányos apa már el is tiltotta leányát a vasárnapi templomba járástól.

Egy katonatiszt volt metreszével viszonyt tart fenn, s akárhányszor megesett, hogy míg a hölgy a házfőnök ölében enyelgett, Andrássi Gyula rendtag hegedű játékával szórakoztatta őket. A szegedi minoriták káromkodással és gorombáskodással fogadják a hiveket s esténként zajos mulatózások folynak. Állandóan fogadnak asszonyszemélyeket, akiket nem a jámborság vezet oda.

Stadler személye ellen még a következő vádak vannak. Az év tavaszán három munkást, akik melegedni mentek a rendházba, korbáccsal kiverte. Tajti Jenő a rendház egyik vak alkalmazottját állandóan „nyomorult vak”-nak hívja és már többször kiakarta verni a rendházból. Egy alkalommal egy papi kollégájánál egy nőt talált, akit úgy a hogy volt, egy ingben kidobott az utcára, sőt az utcán is rugdosta. A cselédei bérét természetben — pontonokban fizeti.

A zugolódo hivek még annak idején megkérték Jászay Géza apátplébánost, hogy járjon közbe a volt rendfőnöknel, Csák Cirják dr.-nál, hogy ne válasszák meg többé Stadlert. Stadlert akkor el is ejtették és Kiss Gyula aradi káplánt választották meg helyébe. Stadler azonban addig dolgozott, míg Kiss Gyula lemondott és Aradon maradt.

Legérdekesebb, hogy Stadlernek Budapesten jegyese van, K. B. né, aki válófélben levő asszony. Ezt a nőt a házfőnök el is veszi felesegül, ha megszerzi a doktorátust és a tanári katedrára való jogot.

Az Aradi Közlöny szegedi tudósítója ma felkereste Stadlert, s kérdést intézett hozzá az ellene indított mozgalom dolgában. Stadler mindenekei előtt védekezett az ellene emelt vádak ellen, majd azt mondotta, hogy őt nem függesztették fel. Lakatos Ottóval még nem is érintkezhetett. Megválasztatása után elkísérte Aradra, ő pedig Budapestre utazott, ahol két hetet töltött. Őt különben is csak kanonikus uton lehet elmozdítani, s ezt is csak abban az esetben, ha a rendház vagyonát eltulajdonította, vagy egyéb főbenjáró bünt követett el. Miután tisztának érzi magát, semmiféle hatalommal sem lehet elmozdítani. Kijelentette még azt is, hogy mióta a rendház főnöke, soha egy gyanus nőszemély a szent hajlékokba be nem lépett.

Becsey Károly országgyűlési képviselő, akit szintén megkérdezett az ügyre vonatkozólag szegedi tudósítónk, a következőket mondta:

— Nemcsak Stadlernek, hanem a szegedi rendház tagjainak távozása is befejezett dolog. Arra nézve, hogy ki lesz Stadler utóda, már megtörtént a végleges megállapodás. Az új házfőnök Kiss Gyula aradi káplán lesz. Kiss Gyula érdemes ember. Aradról is úgy mondják, de különben rövidesen meggyőződhetnek róla, mert bizom abban, hogy a rendház botrányos állapotai mihamar rendbejönnek. Ugy tudom, hogy az új házfőnök már a napokban Szegedre érkezik.

SPORT.

Az aradi távgyalogló bajnokság.

— Atletikai verseny. —

Arad, szeptember 9.

Az Aradi Atletikai Klub vasárnap tartotta az országos távgyalogló bajnokság versenyével együtt, atletikai versenyét. A verseny gyönyörű időben, hatalmas számu közönség jelenlétében folyt le.

A verseny főszáma a 30 kilométeres távgyalogló-verseny volt, melyet a tavalyi bajnok, Manglitz nyert meg 3 óra 9 perc alatt. Övélett újabb egy évre a bajnoki cím és az aranyérem. A tiszteletdíjak közül Alt János a gerelyvetésben aratott fölényes győzelmével, a „Maros evezős egyeslet” tiszteletdíját, egy ezüst serleget nyert. Szathmáry László a távugrásban Urbán Iván védnök díját, ezüst pálinkás készletet, míg Szathmáry Kálmán a rudugrásban elért kiváló eredményével a klub tagok tiszteletdíját, ezüst dohányzó készletet nyer.

A verseny részletes eredménye:

30 km. gyaloglóverseny. 1. Manglitz (Budapest). 2. Sörös (Temesvár). 3. Csizmadia (Budapest). 4. Sztán (Temesvár). 5. Szarka (A. A. K.)

Magasugrás csapatverseny. 1. az A. A. K. csapata, 165 cm. átlaggal.

Súlydobás 5-ös csapat. 1. Debrecen. 2. A. A. K. 3. Temesvár.

Az A. A. K. egy tagja lekési a versenyt s így egy ponttal lemarad, különben fölényesen győzött volna.

100 yardos síkfutás. 1. Kiss (Debrecen.) 2. Szathmáry L. (A. A. K.) 3. Valerián (A. A. K.)

Negyed angol mértföldes síkfutás. 1. Veres (Mac.) 2. Duffner (A. A. K.) 3. Belu (Temesvár).

1 angol mértföldes síkfutás. 1. Lovas (Budapest). 2. Belu (Temesvár). 3. Zalay (Aradi postás).

Magasugrás. 1. Szabó (Debrecen) 2. Vadon (Debrecen). 3. Reicher (A. A. K.)

Távugrás. 1. Szathmáry László (A. A. K.) 2. Medgyessy (Mac.) 3. Szabó (Debrecen).

Rudugrás. 1. Szathmáry Károly (A. A. K.) 2. Kazár (Budapest.)

Súlydobás. 1. Székelyhidi (Debrecen). 2. Mudin (Debrecen). 3. Alt (A. A. K.)

Diszkoszvetés. 1. Antal (Budapest). 2. Mudin (Debrecen). 3. Alt (A. A. K.)

Gerelyvetés. 1. Alt (A. A. K.) 2. Gárdonyi. 3. Valerián.

Staféta futás. 1. Magyar Atletikai Klub. 2. Aradi Atletikai Klub. Debrecen csapatát kereszteszés miatt diszqualifikálták.

Az első minisztertanács.

Junktimmal nincs kiegyezés.

Rakodczay bán Budapesten.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, szeptember 9.

A miniszterek hazaérkeztével ma megkezdődött — legalább egy időre — a tulajdonképeni politikai élet. Wekerle miniszterelnök, aki tegnap este Budapestre érkezett, először is a pénzügyminisztériumba ment fel ma a kora délelőtti órákban. Ott a folyó ügyeket intézte el, azután átment a miniszterelnökségre. Itt már a politikával foglalkozott. A délelőtti folyamán több politikus látogatását fogadta.

Később, a déli órákban felkereste a miniszterelnököt Rakodczay Sándor horvát bán és Josipovich horvát miniszter. A bán a horvát politika újabb eseményeiről referált. Ezek közül legfontosabb a tegnapi rumai, horvátországi gyűlés, amelyen a szerb radikálisok is kimondták a horvát koalíciótól való különválásukat.

Ma délután fél négykor lesz az első minisztertanács. Ez első sorban a kiegyezés ügyével foglalkozik, mert a szakreferensek már holnap Bécsbe utaznak. Együttal azonban tárgyalás alá veszik a horvát bán előterjesztéseit is.

Wekerle Sándor miniszterelnök ma minisztertanácsot hívott egybe, melyre az összes miniszterek a fővárosba érkeztek. Kossuth Ferenc vasárnap délelőtt érkezett Budapestre. A pályaudvaron nagy ovációkkal fogadták. Wekerle miniszterelnök tegnap este jött fel Dánosról a fővárosba.

A mai minisztertanács elsősorban a kiegyezésnek szól. Wekerle, Kossuth és Darányi az államtitkárokkal és a szakreferensekkel tudvalevőleg holnap Bécsbe utaznak, ahol szerdán folytatják a kiegyezési tárgyalásokat. A miniszterek ma fognak dönteni a fölött, hogy milyen álláspontot foglaljanak el az osztrák kormányunkunk követeléseivel szemben.

A magyar kormány a jegybank és kvóta dolgát *semmiképp se engedi belevonni a kiegyezés komplexumába*. Ebben az álláspontjában a kormányt az országgyűlés összes pártjai egyértelműen támogatják. Az osztrák kormány a junctim kérdését a tizenkettedik órában, a *kiegyezési javaslatok finalizálásánál vette fel* és ugylátszik ezt azért tette, hogy a követelés elejtésével újabb engedményeket csikarjon ki a magyar kormánytól. Ha az osztrák kormány megmarad a junctim követelése mellett, úgy az *egész kiegyezés kockára van téve*, ami pedig vagy a magyar, vagy pedig az osztrák kormány bukását fogja maga után vonni. A helyzet tehát ha nem is válságos, de mindenestre „kritikus”.

A mai minisztertanácsban természetesen szőnyegre kerültek az összes belügyi politikai kérdések is, meg a horvát kérdés is, amely utóbbinak tisztázása érdekében Rakodczay bán is Budapestre érkezett, hogy személyesen szolgáljon felvilágosításokkal a magyar kormányunknak. A minisztertanács délután 4 órától fél 9 ig tartott és résztvettek rajta Popovics és Sztérényi államtitkárok is.

HIREK.

Erzsébet.

Arad, szeptember 9.

A királynét megölték . . . Kilenc éve lesz holnap, hogy ez a vészir a sziveket megdöbentette.

A szenzáció erejénél nagyobb volt a szomorúság, amelyet az orgyilkosság híre a magyarok között okozott. Nem a koronás fők után járó hivatalos alattvalói részvét volt ez, nem a művirágokkal diszitett hivatalos udvari gyász. A magyar nemzet igazán, mesterkelt lojalitás nélkül, egész szívével szeretete Erzsébet királynét, aki életében oly sok jelét adta a magyarokat átölelő, benső szeretetének.

Ugy érezte az ország, mintha a rejtett szándékokkal, intrikákkal telt udvari szobákban már senkije sincsen, aki a magyarok szószólója, védője lenne. Idegen nő volt ő is: családjára belga, koronájára osztrák, de már akkor magyarnak érezte az ország, a

mikor Deák Ferencet oly igaz bánattal meggyászolta.

Megölték. Az anarkista tör, mikor a koronát viselők közül egyet irtott, bizonyára nem vetett számot azzal, hogy milyen fenséges lelkű asszonyt, milyen tiszta embert öl meg vele. Minekünk, magyaroknak pedig patronánkat gyilkolta meg vele, akit esztendőről-esztendőre ujló, erősbödő gyászszal sajnálunk meg . . .

— Aradváros a pusztaszeri Árpád ünnepe. A városi tanács mai ülésén elhatározta, hogy a város közönsége képviselőiben Vannay Gyula tanácsnokot küldi ki a pusztaszeri Árpád-ünnepre. Együttal felkéri a törvényhatósági bizottság tagjait, hogy minél nagyobb számban jelenjenek meg a nemzeti ünnepélyen.

— Orosz nagyhercegek Budapesten. Érdekes vendégei voltak tegnap a fővárosnak: *Vladimir* és *Boris* orosz nagyhercegek. Reggel érkeztek s kocsin a Hungária-szállóba hajtottak, ahol táviratilag rendeltek meg nagyobb lakosztályt. Az előkelő utasokkal egész légió ember érkezett: csupa detektív. Ezek a magyar titkos rendőrök társaságában tiz-tiz lépésnyi távolságban őrködnek a Hungária-szálló körül, nehogy az orosz uraknak bajuk essék. Szórazottan s előkelő mozdulatokkal őgyelegtek, de a szemükből azért égő figyelem izzott ki. Nem volt csomag, amit a szálló előcsarnokába hoztak, melyet gondos figyelemmel meg néztek volna s nem volt ember, aki ne lett volna nekik gyanús. Az orosz detektívek közt volt egy rengeteg szál vörös ember, valószínűleg a főnökük, aki a hirtelen előforduló „meglepetések” gyors elhárítására való. A nagyhercegek délelőtt megebedtek a Hungáriában s délután tovább utaznak Szófiába, a bolgár fejedelem látogatására. Budapestre semmi módon nem voltak kíváncsiak. De ez meg nekünk nem meglepetés. Végre sokkal előkelőbb és hozzánk közelebb álló hercegek reggel szoktak érkezni Budapestre s délelőtt utaznak vissza oda, ahonnan jöttek.

— Komarovszki gróf meghalt. A velencei tragédia hőse, Komarovszki gróf, egy velencei távirat jelentése szerint ma reggel belehalt azokba a sebekbe, amelyeket az orgyilkos Naumoff golyói ejtettek rajta. A gróf a gyilkosság elkövetése óta csak egyszer tért eszméletre — amikor a gyilkosát megnevezte — azóta folyton eszméletlenül feküdt, úgy, hogy kihallgatni sem lehetett. A tragédiát s annak indítóokait még ma is homály borítja, de mindinkább bizonyosnak látszik, hogy a szerencsétlen diplomata nem féltékenység áldozata, hanem egy kapzsi bünszövetkezet martaléka.

— Jegycsalás a Máv. vonalain. Fővárosi tudósítónk táviratozza: Az államvasutak igazgatósága tudomást szerezvén arról, hogy az államvasutak vonalain *hatvan hamisított fényképes bérletjegy* van forgalomban, elrendelte a vizsgálatot. A vizsgálatból kifolyólag számos utasnak kellemtlensége volt. Az államvasutak igazgatósága egyelőre nem nyilatkozik.

— Kisasszony napi bucsu Radnán. Radnai tudósítónk írja: Az őszi legnagyobb bucsura az idén is nagy számmal keresték fel a bucsujáró helyet. Dacára a hét elején beállott esős időjárásnak, mégis mintegy *harmánczaren* érkeztek e

napra Radnára. A gyalogos zarándok csapatok megritkultak ugyan, de annál többen érkeztek vasuton. A szegediek pénteken délután külön vonaton mintegy kétezren érkeztek. Ugy aznap, mint másnap az összes személyvonatok megerősítve zsufolásig megtelt kocsikkal érkeztek Radnára. Mindenfelé hemzseg a bucsus sokadalom, zsolozsmákat énekelve s vásárolgatva a szokásos emléktárgyakat.

— A szerb egyházi kongresszus. *Karlóca*-ról táviratozzák: *Zmejanovics* Gábor megyés püspök tegnap délután berekesztette a szerb nemzeti egyházi-kongresszusi választmány ülését. A választmány utolsó ülésében többek között tudomásul vette a szerb nemzeti iskolai tanács, valamint a szerb gimnáziumi patronátusok által megejtett tanítóképzési és gimnáziumi tanárok választását. Ezután a nemzeti alapokból több kölcsönt-kérőnek egy millió koronán felül kölcsönt engedélyezett. A *bécsi* cs. és kir. záloghivatalnak azon kérelmét, hogy az elhalt *Brankovics* szerb patriarcha hagyatékában levő régiségek és értéktárgyak általa Bécsben értékesíttessenek, a választmány *elutasította*. Több pénzintézetnek nagyobb betéteket engedélyezett a nemzeti alapokból.

— Nem lesz tizedik gyógyszerár. Aradváros tanácsa mai közgyűlést előkészítő ülésén foglalkozott a tizedik gyógyszerár felállításának kérdésével. A tanács az egészségügyi bizottság véleményes jelentése alapján azt javasolja a holnapi közgyűlésnek, hogy a tizedik gyógyszerár létesítése iránt beadott indítványt vesse el.

— Millig József nyugdíja. *Millig* József iskolafelügyelő tudvalevőleg benyújtotta nyugdíjaztatása iránti kérvényét, amelyben 3500 korona nyugdíjat kér, holott a fizetése csak 3080 korona. *Millig* ugyanis azzal érvel, hogy az új közoktatási törvény értelmében őt ilyen nyugdíj illeti meg. A tanács mai ülésén foglalkozott *Millig* kérvényével. A tanács azzal terjeszti a közgyűlés elé, hogy vegye tudomásul *Millig* nyugalomba való vonulását, de csak 3080 korona nyugdíjat szavazzon meg, mert *Millig* városi tisztviselő s mint ilyen nem formálhat jogot az új közoktatási törvény alapján nagyobb nyugdíjra.

— Könyvtár az aradi honvédkaszárnyában. A *Délmagyarországi Magyar Közművelődési Egyesület* elnöksége elhatározta, hogy a területén állomásozó összes honvédezednek, zászlóaljknak és huszárezrednek gazdag felszerelésű ingyen könyvtárat adományoz és elhatározásáról értesítette a szegedi honvédkerületi parancsnokságot azzal, jelölje ki, mely helyeken kívánja a D. M. K. E. könyvtárak felállítását. A honvédkerületi parancsnokság nagy örömmel vett tudomást ezen elhatározásról, átiratban köszönte meg a kulturregyesületnek a katonákról történt figyelmes gondoskodását, megjelölte ama ezredeket és zászlóaljakat, hol a könyvtár felállítandó és egyben értesítette a D. M. K. E. elnökségét, hogy a könyvtárak felállítása ügyében az elnökséggel leendő tárgyalások folytatására kirendelte *Paczolyay* Jenő százados, kerületi segédtitkár. A Délmagyarországi Magyar Közművelődési Egyesület 500-500 kötetes könyvtárat adományozott a többek között a lugosi 8. honvédegyalogezred aradi oszáljának és a szegedi 3. honvédegypattestek parancsnokai átirattal köszöntek meg. Most *Jekelfalussy* Lajos honvédelmi miniszter szintén meleg hangu leiratban mondott köszönetet a kulturregyesületnek a honvédkaszárnyákban föllállított könyvtárakért.

— Vonat összeütközés. *Ruttkáról* táviratozzák: A *Kassáról* jövő 14-ik számú személyvonat tegnap este 8 órakor a ruttkai rendezőpá-

BRAUN MIKSA

A Magyar Szent Korona Országai Vasutas Szövetségének SZÁLLÍTÓJA
Szolid szabott árak!

Férfi és gyermekruha áruháza

ARAD,
Szabadság-tér 20, Gr. Nádasdy-palota.
Telefon szám 577.

K Ü I Ö N

mértékosztály.

Szolid szabott árak.

lyaudvaron összeültközött egy tehervonattal. Szerencsére *Krajcуска* mozdonyvezető lélekjelenlétének, nagyobb baj nem történt. Ot személy könnyebben, egy személy súlyosan sérült meg. A tehervonat 8 utolsó kocsija, továbbá a személyvonat négy kocsija és a mozdonya *összetörtött*. A vonatok átszállással közlekednek. A vizsgálat megindult.

— Halálozás. *Zipernovszky* Ferenc mérnök, a Részvénytársaság Villamos és Közlekedési Vállalatok Számára cég volt igazgatóhelyettese e hó 7-én, negyvenkilenc éves korában meghalt. Az elhunyt több éven át igazgatósági tagja volt az *Aradi Villamosági Társulatnak* és tevékeny részt vett azokban a tárgyalásokban, amelyet a társulat az aradi villamos világítás, és a közúti vasutnak villamos üzemre leendő átalakítása iránt Arad városával folytatott.

— Lövöldöző kibic. *Budapestről* jelentik, hogy *Scheiring* József vendéglőjében *Kovács* Sándor 27 éves lakatos segéd lelőtte *Micsell* Péter 36 éves gyári munkást, mert ez nem engedte meg neki, hogy kibiceljen. *Kovács* a merénylet után megszökött. A rendőrség ma kinyomozta és letartóztatta.

— A tifusz áldozata. Annak közlésére kértek fel minket, hogy nem *Orfi* Gyula, hanem *Orfi* Sándor, a főreáliskola VIII ik osztályu tanulója halt meg tifuszban. *Orfi* Gyulát csuszámadta meg, állapota azonban már annyira javulófélben van, hogy néhány nap alatt teljesen felgyógyul.

— Az Apolló csoport szenzációs új műsorát csak még szeptember 16 ig lehet látni a Központi Szállóban. Vasárnap, 15-én délután 4 órakor *Ormai* és *Roland* igazgatók közkiadvántra gyermekelőadást rendeznek válogatott műsorral. Belépődíj felnőtteknek 1 korona, gyermekeknek 40 fillér. Hétfőn, 16 án lesz az utolsó előadás, mely egyszersmind *Ormai* és *Roland* igazgatók bucsu és tiszteletestélye lesz.

— Elveszett. Ma, hétfőn este a Deák Ferenc utcától a Telek-utcaig, egy apró gyémántokkal és gyöngyökkel kirakott feketén emailrozott amulett elveszett. A becsületes megtaláló kéri a kiadóhivatálnak átadni, hol illő jutalomban részesül.

— *Rovarpor*, bolhák, legyek, poloskák, svábot ellen leghatasosabb *Vojtek* és *Weisz*nál. 201

VÁROS ÉS MEGYE.

Aradváros közgyűlése.

— A tárgysorozat. —

A város szeptember hó 11-én tartandó rendes havi közgyűlésére újabban a következő pontokat tűzték ki:

A tanács előterjesztése a *Roth* Zsigmond és *Koch* Dánielnek mozgókép és tudományos színház felállítására jogosító engedély megadása iránti kérelme tárgyában. A tanács előterjesztése egy második polgári fiúiskola felállításához szükséges állami segély kieszközlése tárgyában. A főszámvevő előterjesztése az 1907. évi költségelirányzat némely tételénél felmerült többletkiadás fedezése tárgyában. A kereskedelemügyi miniszter ügintézője a város és az aradhegyaljai motorvasut részvénytársaság között létrejött terület használati szerződés tárgyában. A tanács előterjesztése az építendő új indóházhoz vezető új utiránynak megállapítása tárgyában. U. az javaslata a közbiztonsági hűtési szerkezetének átalakítása tárgyában. U. az bemutatja gróf *Münster* Ernő rendőri segéd-tisztnek nyugdíjazás iránti kérvényét. U. az előterjesztése a m. kir. pénzügyigazgatóság által folyó év május és június havában elő és leirni rendelt állami adók után esedékes 3040 korona 42 fillérnek községi adóban, 6 korona 8 fillér csatorna költségben való előírását, 2480 korona 84 fillér községi adóban való leírását, június hóra községi adóban 82 korona 17 fillér előírását és 2173 korona 36 fillér leírásának utólagos jóváhagyása tárgyában.

TORVÉNYKEZÉS.

§ Három napos esküdtszéki tárgyalás. Három napon keresztül tárgyalta az aradi törvényszék esküdtszéke a *Petika* Juon világi hegybíró ellen elkövetett gyilkos merénylet bűnyűjét, A

hegybíró ez év március 22-én éjjel, midőn kocsijával világi szőlőjébe igyekezett, *Fluerás* Petru, *Miklós* Simon és *Nyámé* Miklós világi közveszélyes csavargók megtámadták. A három közül *Fluerás* Petru egy vadászpuskával rábört a hegybíróra, kinek a golyó csak vállát érte és könnyebb sebet ejtett rajta. A hegybíró látva a veszélyt, lovai közé csapott és elvágatott. A hegybíró a hold fényénél felismerte támadóit, kiket a világi csendőrök másnap elfogtak. A három vádlott, úgy a vizsgálat folyamata alatt, mint a főtárgyaláson konokul tagadta a merényletben való részességét, de a kihallgatott nagy számú tanuk közül igen sokan terhelőleg vallottak. Két napon át a tanukat hallgatta ki a bíróság, a harmadik napon, vasárnap délelőtt pedig a perbeszédre, s az ítélet meghozatalára került a sor. Az esküdtek csupán *Fluerás* Petrut találták bűnösnek, a gyilkosság kísérletének büntetésében. *Miklós* Simont az igazságügyi orvos szakértők beszámíthatatlannak nyilvánították s így megmenekült a büntetésétől. *Nyámé* Miklósról pedig a tanuk beigazolták, hogy nem vett részt a merényletben. A bíróság így csak *Fluerás* Petru felett ítélt, kit tekintettel rovat előéletére, hét évi fegyházra ítélt. *Fluerás* Petru védője semmisségi panaszt jelentett be az ítélet ellen.

KOZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS

A tőzsde az izraeliták ünnepe miatt zárva volt.

IDEGENEK ARADON

— Szeptember 9. —

Központi szálloda. *Eranosz* Ferenc számvizsgáló és neje *Beszterce*. — *Cserny* Emil birtokos Déva. — *Montag* Dezső birtokos Birta. — *Rónai* Jenő kereskedő Zenta. — *Fenyves* Jakab fővállalkozó Koponel. — *Karolus* József fővállalkozó Zenta. — *Roger* Pál fatermeső Brassó. — *Bálint* Andor fakereskedő Temesvár. — *Szántó* Lajos fakereskedő Temesvár. — *Krausz* Artur altiszt Czegléd. — *Budai* Zsigmond jegyző Nadab. — *Hoffmann* István igazgató Nagyvárad. — *Nemeskéri* Kiss Vilmos jegyző Kevermes. — *Krausz* Adolf magánzó Vajdahunyad. — *Izsák* Samu vállalkozó Budapest. — *Börmisch* Vilmos utazó Drezda. — *Gelyi* Gyula magánzó Budapest. — *Eder* Gottfried felügyelő Budapest. — *Bradl* Lipót magánzó Basel.

Fehér Kereszt-szálloda. *Weisz* N. generális Temesvár. — *Bolfrasz* Leó báró főhadnagy Temesvár. — *Ludvig* Károly borkereskedő Pozsony. — *Bayer* Mór dr. ügyvéd Kiskunfélegyháza. — *Urai* Sándor felügyelő Warasdia. — *Boer* Károly gazdasz Temesvár. — *Raisz* Gedeon dr. miniszteri tanácsos Budapest. — *Weiszberger* Jenő hivatalnok Budapest. — *Bandi* J. gyáros Lippa. — *Léderer* Emánuel gyáros Budapest. — *Ferenzi* Sándor dr. ügyvéd Budapest. — *Lendvai* Antal hivatalnok Győr. — *Rosenfeld* Jenő mérnök Pécs. — *László* Béla újságíró Budapest. — *Rónai* Károly kárbeccslő Budapest. — *Steindl* Ede ügyvéd Kula. — *Pollák* Béla magánzó Debrecen. — *Kováts* Máté elnök Deés. — *Deutsch* Sándor vállalkozó Gödöllő. — *Kádas* Jakab nagybirtokos Nagykőrös. — *Klein* Tivadar dr. ügyvéd Trieszt. — *Lamberg* Gusztáv utazó Budapest. — *Wári* Ferenc Károly utazó Bécs. — *Jonszki* István utazó Bécs. — *Sándory* Jenő utazó Bécs. — *Herczföld* Rudolf utazó Grác. — *Adler* Armin utazó Prága. — *Stark* Adolf utazó Budapest. — *Klein* Sándor utazó Budapest. — *Berna* Béni utazó Lonsonc. — *Herczföld* Péter utazó Nagykároly.

Vass szálloda *Lövy* H. utazó Bécs. — *Horvitz* Zsiga utazó Bécs. — *Horn* Miksa utazó Budapest. — *Széplaky* Gusztáv magánzó Budapest. — *Schönfeld* P. utazó Budapest. — *Weisz* Adolf utazó Budapest. — *Varga* Kálmán kereskedő Zombor. — *Kis* Arnold kereskedő Zombor. — *Hoffman* Antal utazó Budapest. — *Kis* János gazda Csongrád. — *Horváth* Pál gazda Csongrád. — *Zöldi* Péter gazda Csongrád. — *Harman* E. kereskedő Budapest. — *Gottlieb* Samu kereskedő Budapest. — *Weiszfeld* Adolf utazó Budapest. — *Weber* Gusztáv utazó Budapest. — *Zemeiveisz* Adolf utazó Bécs.

Iskola-

könyvek

és

iskolaszerek

az összes aradi és vidéki
iskolák részére

Ingusz

I. és Fia

könyvkereskedésében

Arad,

267

Weitzer János-utca

Iskolakönyvek

1907—8-ra.

KERPEL IZSO

könyv- és papirkereskedése

Araden, Andrássy-tér 20. szám,
(Fischer Eliz-palota.)

Van szerencsém tisztelettel tudatni,
hogy üzletemben

iskolakönyvek

az összes helybeli és vidéki tanintézetek
részére az előírt legújabb kiadá-
sokban, tiszta és kifogástalan
állapotban,

használtan is,

félárban

leggondosabban fertőtlenítve,
kaphatók.

Minden tölem vásárolt tankönyv használha-
tóságáért szavatolok.

Sz összes tanszerek

u. m.: füzetek, rajztömbök, vonal-
zók, körzők, festékek, stb. első-
rendű minőségben és nagy válasz-
tékban vannak raktáron. 2104

Az izraelita ünnepekre való
makzoro és imakönyvek
üzletemben nagy választékban kaphatók.
Igen jutányos árak,
gyors és pontos kiszolgálás!

A n. é. közönség szives pártfogását
kéri kiváló tisztelettel

Kerpel Izsó,

könyv és papirkereskedése, kölcsönkönyv-
tára és zenemű-kölcsönző intézete.

Wolf János

uri és női cipész

Arad, Weitzer János-utca Minorita-p.
Elvállal minden e szakmába való mun-
kákat a legszebb kivitelei s a legújabb di-
vat szerint. Továbbá elvállalok abnormis
lábakra **ortopéd-cipők** elké-
szítését, valamint az önkéntes uraknak
előírás szerinti **bakkancs vagy csizma**
elkészítését elvállalom, azon reményvel,
hogy a legnagyobb kényeknek megfe-
lelek.

Tisztelettel

586

Wolf János.

Hámory-gazdaság

ajánlja sajáttermésű

nemesfajú

sárga és görög

DINNYÉIT.

Kaphatók: 1980

Deák Ferenc-utca 3., az udvarban.

Keresünk

30—40 drb használt,
hitelesített transport
pálinka vagy szesz

hordót

kölcsön venni.

Weisz Ignácz és Fia,

Almás (Alcsill.) 2157

Az uri társaságok
kedvelt pezsgője,
kapható

minden elsőrendű fűszerkereskedésben, kávé-
házban és vendéglőben. 264

N. é. közönség b. figyelmébe!

Tisztelettel értesítem a t. közönséget,
hogy **Sároossy-utca 2. szám alatt**
uj szücs műhelyt
nyitottam.

Elvállalok női kabát, boá, muff, sapka,
utazó-bunda, lábzsák, mindennemű béle-
lések, tepik, állattömések, stb. gyors és
pontos, valami t. jutányos árban való ké-
szítését, oly módon, amely versenyképessé
tesz bármely elsőrangú üzlettel.

Szakmámban való képesítésemet a
bel- és külföld nagyobb városokban sze-
reztem s utóbb Aradon Mayer M. szücs
üzletében huzamosabb időn át közmege-
gedésre gyakoroltam, s úgy a helybeli és
vidéki közönség izlés t. volt alkalmam el-
sajátítani. Rendelőim 25% munkáá. ked-
vezményben részesülnek. 2:50

Kegyes pártfogásért esedez

Beregszászy Lajos, szücsmester.

Csodásan és rögtön hat

lábizzadás ellen

Dr. Tsajkovszky-féle szer

Ha ezen folyadékkal naponta egy-
szer megnedvesítjük a lábakat, ak-
kor kétszeri alkalmazás után telje-
sen és biztosan megszűnik a cipők,
illetőleg a lábak undorító büze.

Egy üveg ára 1 korona.

Főraktár: 288

G. Földes Kelemen

gyógyszerésznél

Arad, Deák Ferenc-utca.

Permetező javítások elfogadtatnak.

M. kir. szabadalmazott

Borszivattyuk

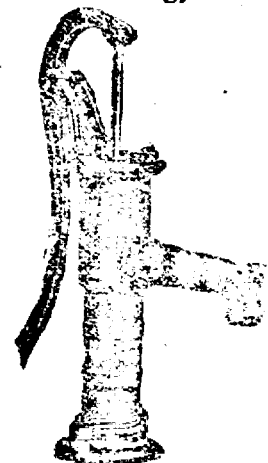
és hozzá való legjobb minőségű
gummi csövek legolcsóbb gyári
árakon.

A szivattyú hengerből a bor utolsó
cseppig kifolyik, a szőlő magvak,
héjak és egyéb tisztátlanságok
azonnal továbbíthatnak, ezáltal a sziv-
attyú nem remlik és a bort nem
rentíthatja, a gépezet jó működé-
séről 8 évi jótállás, ingyen javítás

Tüzi fecskendők

Bolyó szelepekkel. Közse-
geknek legalkalmasabb,
mert homokos és sáros víz hasz-
nálatánál sem tagadják meg a
szolgáltatást, — a gép jó működé-
séről 8 évi jótállás (ingyen javítás),
hozá való országos egységes csa-
varok és a legjobb minőségű belül

gummirozott,
kendercsövek
a legolcsóbb
árban.

Kutak

a hozzávaló
csövekkel
olcsóbbak és
jobbak, mint
bármely bel-
vagy külföldi
gyárban.

Hönig Otto

n. kiválói szabadalmazott tüzi fecskendő
és szivattyú készítő. 290

Arad, Rákóczi-utca 27. sz.

Fogorvosi

és

fogtechnikai műterem.

Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy Aradon, József főherceg-ut 1. sz. házban

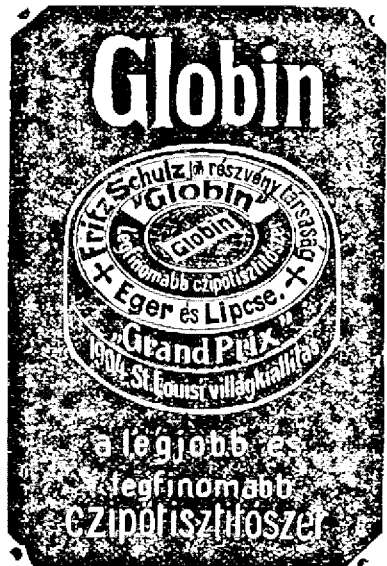
fogorvosi és fogtechnikai

műtermet nyitottam, a hol minden a szakmába illő műtétet pontosan és és jutányosan végzek.

Kiváló tisztelettel

VAJDA BENŐ

1572 fogorvos.

3993

VII

Pirszén és kátrány eladás!

Van szerencsénk a t. fogyasztó közönség tudomására hozni, hogy **f. hó 15-től kezdve**

a pirszén ára 100 kg. Kor. 6.—
a kátrány ára 25 kg.-ig „ 10.— 100 kg.-kint.
„ „ „ 25 kg. felül „ 8.— „

helyt gázgyár.

Házhoz szállítás csak 500 kg. felüli mennyiségekben fogadtatik el és díjazása 100 kg. 30 fillér. 30 métermázsán felüli előrendelések nem fogadtatnak el. Hordó darabonkint 5 korona.

Aradi Világítási és Erőátviteli
Részvénytársaság.

320

Azon urral, ki

ezen lapra figyelmeztetett holnap d. u. 5—6 óra közt találkozhatom a Forray-utca Nádasdy-palotában levő **Zinner Vilmos** mű órás és ókszerész kirakata előtt.

Férjhez mennék

azon urhoz, a ki arról biztosít, hogy a karika gyűrűt **Zinner Vilmos** ókszerésznél veszi meg, ahol jól és olcsón lehet vásárolni.

351

Hálás leszek

azon nemesszívű hölgynek ki, hogy a hivatalból el ne késsek megveszi azon szép és olcsó zsebórát, a melyet **Zinner Vilmos** mű órás Forray-utcai kirakata-ba láttam.

Épületfakereskedést

százezer korona forgalommal

veszek.

Előnyben Marosmentén vagy ahhoz közel. Ügynökök díjazva. Szveleket „Faüzlet“ címen továbbit a kiadó-hivatal.

2172

1132—1907. II. szám.

Hirdetmény.

Aradvármegye törvényhatósági bizottságának 1907. évi július 8 án 671—1907. kgy. számú határozatával Aradvármegye székházának helyreállítását 7103 kor. 20 fillér összeg erejéig engedélyezte.

A fentemlített munkálatok kivitelének biztosítása céljából az 1907. évi szeptember hó 24-ik napjának délelőtt 10 órájára az aradi m. kir. államépítészeti hivatal helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdetik.

A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a fentebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó zárt ajánlataikat a kitűzött nap d. e. 10 órájáig a nevezett hivatalhoz annival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

Az ajánlathoz az általános feltételekben előírt, az engedélyezett költségösszeg 5%-ának megfelelő bánatpénznek az aradi m. kir. adóhivatalnál (Közig. letét) történt letételét igazoló pénztári nyugta csatolandó.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a nevezett m. kir. államépítészeti hivatalnál a rendes hivatalos órákban naponkint megtekinthetők.

Az ajánlati költségvetés nyomtatványa ivenként 1 kor. 50 fillérért az államépítészeti hivatalnál megszerezhető.

Arad, 1907. évi szeptember hó 7-én.

M. kir. államépítészeti hivatal.

2166

Mesés szép lesz minden hölgy

a Hajós-féle világhírű

ARADI IBOLYA-CRÉME

bámulatos hatásától.

Szeplő, májfolt, bibiros,

bőrvörösséget és mindennemű arctisztatlanságot varázsszerűen gyorsan eltüntet.

A párizsi és londoni hygienicus kiállításon nagy aranyérmekkel, keresztel és dissoklevéllel kitüntetve.

Egy tégelynek ára 1 kor., dupla tégely 2 kor.

Ibolya szappan 70 fillér, Ibolya tej 1 kor. és Ibolya hölgyper 1 korona 20 fillér.

Óvakodjunk értéktelen utánzatok és hamisítványoktól. A bevásárlásnál csakis Hajós-féle aradi készítményeket tessenék kérni és elfogadni, minden más ajánlatot visszautasítani.

Kapható a készítőnél:

313

H AJ Ó S Á R P Á D

gyógyszertárában

Arad, Andrassy-tér 22., a megyeházzal szemben,

továbbá Földes Kelemen, Kossuth Pál, Ring Lajos, Hauer Lajos, Vojtek Kálmán, Berger Gyula gyógyszerészek áraknál és Vojtek és Wolez drogueriájában.

Patent gyermek harisnyák

női- és férfi harisnyák, keztük elismert legjobb minőségben, legnagyobb választékban, feltétlen szabott, olcsó árak mellett
Bársony Andor harisnya-nagykereskedésében Arad, Szabadság-tér 17. Vidéki megrendeléseket legpontosabban intézem el.

Városi hirdetések.

12930 - 907. kh.

Hirdetmény.

A nagyméltóságú m. kir. földmívelésügyi miniszterium 5240-907. sz. rendelete alapján a hazai bortermelés érdekében az évi szüret megkezdése előtt az érdekelteket saját érdekükben figyelmeztetem, hogy a bortörvény (1893. évi XXIII. t.-c.) és ennek végrehajtása tárgyában kiadott rendelet értelmében a mustba vagy borba, ugyancsak a már kész kiégetett törköly-borba vizet keverni bármilyen mennyiségben is feltétlenül tilos, továbbá tilos a természetes bornak, törköly-borral, vagy gyümölcsborral való összekeverése (összeházasítása) is. A víz használata csak a törköly-bor készítésénél van megengedve.

Aki a tiltott módon készített vagy kezelt bort forgalomba hozza vagy eladja, az az 1893. XXIII. t.-c. értelmében 600 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetetik, aki pedig a bort maga vizezi, vagy más tiltott anyaggal keveri, vagy a természetes bort törköly-borral, vagy gyümölcs-borral összekeveri, mint mesterséges bor készítője 2 hónapig terjedhető elzá-

rással és ezen felül még 600 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetetik és ezen kívül az illetőktől a tiltott módon készített vagy kevert bor még el is fog koboztatni.

Arad, 1907. évi augusztus hó 31-én.

Greén Nándor, s. k.
h. főkapitány.

Eladó**női- és férfi divatáru üzlet!****Schmarda** 2173**Mártonnak**

14 év óta fentálló és Arad, Asztalos Sándor-utca I. szám alatt levő jóforgalmu **női- és férfi divatáru üzlete.**

családi viszonyok miatt, kedvező fizetési feltételek mellett, szabad kézből

azonnal eladó.

487-1907. g. sz.

Árverési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke az alább felsorolt ingatlanokat f. évi szeptember hó 12-én reggel 8 órakor a városháza földszinti termében nyilvános árverésen bére adja.

1.	Nagylegelőbeli	646 sz. parcella	5 hold	évi bér holdanként	12 kor.	
2.	"	772 " "	" "	" "	12 "	
3.	"	773 " "	" "	" "	12 "	
4.	"	774 " "	" "	" "	14 "	
5.	"	775 " "	" "	" "	20 "	
6.	"	776 " "	" "	" "	20 "	
7.	"	777 " "	" "	" "	16 "	
8.	"	778 " "	" "	" "	15 "	
9.	"	779 " "	" "	" "	16 "	
10.	"	780 " "	" "	" "	18 "	
11.	"	781 " "	" "	" "	13 "	
12.	"	784 " "	" "	" "	12 "	
13.	"	785 " "	" "	" "	12 "	
14.	"	786 " "	" "	" "	12 "	
15.	"	787 " "	" "	" "	14 "	
16.	"	788 " "	" "	" "	15 "	
17.	Gelin dűlőbeli	869 sz. parcella	49 ⁷¹⁷ / ₁₁₀₀ hold	évi bér holdanként	16 kor.	
18.	Rochel János tanyájához vezető ut	8 h.	799 ¹¹⁰⁰ / ₁₁₀₀ hold	évi bér	18 kor.	
19.	Választó-utca sarkától a védőtől	terjedő 300 négyzetöl,	évi bér		10 korona.	
20.	Balta Mika dűlőhöz vezető	73 ¹⁴⁸ / ₁₁₀₀ hold,	évi bér holdanként		22 kor. 10 fill.	
21.	Stupin és Spinréti	98 ²²⁷ / ₁₁₀₀ hold;	évi bér holdanként		17 kor. 20 f.	
22.	Nagylegelőbeli	11 hold	80 ⁴ / ₁₁₀₀ négyzetöl,	évi bér holdanként	34 kor. 60 fillér.	
23.	Gelin dűlőbeli	771 sz. parcella	11 h.	81 ¹¹⁰⁰ / ₁₁₀₀ négyzetöl,	évi bér holdanként	16 korona.
24.	Vasut melletti	1 hold föld,	évi bér		21 korona.	
25.	Mikes Kelemen-utcában levő	Sina-féle üres telek,	évi bér		82 kor.	
26.	A Juhász- és Uj-utca közt levő	vizállásos hely	évi bér		124 kor. 80 fillér.	

Bánatpénzül leteendő a kikiáltási ár 10%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapírban.

Az árverésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árverés megkezdése előtt nyújtandók be s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árverést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1907. évi szeptember hó 2-án tartott üléséből.

Kiadta:

Zubor Andor, s. k.
aljegyző.

Hegyaljánk unikuma!

Semmi szerrel nem fecskendezett

hegyi csemege szőlőmet

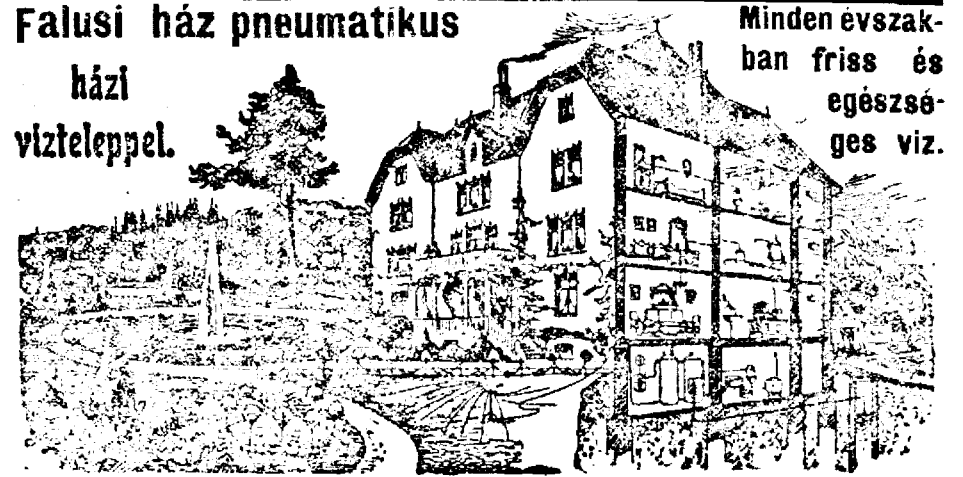
ajánlom.

1273

Kilóját 50 fill. csomagolással franco gyoroki vasúti állomás csakis 5 csomag á 5 kilós rendelésre utánvétel mellett.

Gyomorbajosok ébredjétek! — recept.

Kuvin, 7/9 1907.

Kászonyi.**Falusi ház pneumatikus**házi
vizteleppel.

Minden évszakban friss és egészséges viz.

Vizellátási telepek nyomó levegővel

(magas víztartó nélkül) villák, falusi házak, kertek, szanatoriumok, szállodák, stb. részére.

Fürdő- és mosóberendezések, closettelepek.

Tervvel és költségvetéssel kívánatra szívesen szolgálok.

Felvételek a helyszínen.

967

Hopp Károly

műszaki irodája vizellátások, világítási és motortelepek részére

Arad, Széchenyi-utca 5. szám.**MUNK R. ÉS TÁRSA****KARÁNSEBES.****Hordó-, parkett- és faárúgyár**

ajánlja készítményeit:

bükk- és tölgyfa-parketta

legjobb kivitelben, kartelen kívül,

f a g y a p o t

szőlő- és gyümölcs csomagoláshoz,

állványok, szőlő- és gyümölcs eltartásához.

Különlegesség:

1948

téglaszáritó keretek

hornyolt és hódfarku téglák szárításához.

APRÓ HIRDETESEK.

AKI

bérbeadni kíván

birtokot,
házat,
vadászterü-
letet,halászatot,
telket,
kocsit,
lovat.

AKI

mindeneket vétel vagy bérbevételek csál-
jából keresi

AKI

amely állást betölteni kíván: legbizto-
sabbán értezt, ha az

„ARADI KÖZLÖNY“

kis hirdetés

rovatát használja.

Megbízható, állami alkalmazott

fiatal nyugdíjas özvegye, kit a sors csak a közel múltban sujtott egy borzasztó csapással, hogy férjét elvesztette s ki, hogy fájdalomán némileg enyhítsen, keres magának csakis előkelő, nemes szívű, uriháznál, öreg urnő mellett alkalmazást, ki legnagyobb örömét abban találná, ha a jó lelket, jó lélekkel tudná gondozni, ápolni. Esetleg valami bizalmi állás betöltésére is alkalmazható volna. Szíves megkereséseket kérek B. I. címen Demeter-utca 44a. 2175

Őszi szezon 1907.

a legújabb francia blouse album színes divat képekkel INGUSZ I és FIA könyvkereskedésében kaphatók Arad, Weitzer János-utca. Arad- és temesmegyei telefon 517. Állami felső leányiskolai tankönyvek megérkeztek. 361

Ok. rajztanítónő

rajz és festészetben, bársony égetésben, mértanban előnyös oktatást ad. Erzsébet királynő-körut 37., földszint 8. 2154

Veszek könyveket,

egész könyvtárakat, Lexikonokat, jobb folyóiratokat és hangjegyeket legmagasabb áron. — Kerpel Izó könyv- és papírkereskedése és kölcsönkönyvtára, Aradon. 356

Egy jó karban levő 2 lóerős

gázmotor

jutányos áron eladó.

Bővebbet a kiadóhivatalban

Azonnali alkalmazást

nyerhetnek a Bettelheim-féle gőzmosódában, Arad Aulich Lajos-utca, pipere vasalónők, tanuló lányok, kihordó fiúk heti fizetés mellett. 2160

Egy billiárd asztal

jutányosan eladó Teleki-utca 15. szám alatt.

Egy a ig használt

könnyű félfedeles hintó 4 ülésessel eladó. — Bővebbet a kiadóhivatal. 2169

Gőzmalmi intéző

35 éves katonamentes, aki hosszú évek során át gabona-kereskedések- és gőzmalomban mint raktárnok és Comptoirista, legutóbb egy 250 mtm. napi örölképességű kereskedelmi és vámmalomnak önálló intézője és pénztárnoka volt, bírja a magyar, német és szerb nyelvet tökéletesen szóban és írásban,

állást keres.

Hajlandó volna esetleg egy irodatiszti állást elfogadni. Szíves megkeresések e lap kiadóhivatala által I. N. jelige alatt továbbíthatnak. 2171

Az izraelita templom sarkán nagy használt és új butor raktár.

Veszek

a legnagyobb árban uraságoktól használt férfi ruhákat, szőrme és utazóbundákat, továbbá használt háló és ebédlő, valamint konyha-butorkat, Wertheim cas-át, légszűrőnyit, lámpaszámot, nyergeket, legyvereket, kis és nagy mérleget, bolti állványokat, ócska vasat, rezeset, ólmit és mindenféle fémtárgyat, régiséget, akármily kicsiny vagy legnagyobb mennyiségben. Ezen felsorolt minden egyes tárgyak a legszebb kivitelben és a legolcsóbban minden nap megkaphatók. Kívánatra házhoz, vagy vidékre levélbeli meghívásra rögtön megyek. Szabóság és kész férfi-ruha üzletem Ass-talos Sándor-utca, Gratner-féle házban, butor-raktáram Árpád-ter 5. szám, az izraelita templom sarkán. Tisztelettel 700

Herzfeld Gyula.

1180—1907. szám.

Árverési hirdetmény

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cikk 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az aradi kir. járásbíróóság 1906. V. 3375/14. számú végzése által Tóth József aradi lakos végrehajtató javára, özv. Tóth Virág Mihályné jelenleg Földy Pálné szül. Csányi Julia aradi lakos ellen 800 kor. tőke és járulékaik erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával b. ról foglalt és 1089 korona 30 fillérre becsült butorok és egyebekből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a helyszínén, vagyis Aradon, Magyar-utca 6. sz. a. leendő eszközzésére 1907. évi szeptember hó 21-ik napjának d. u. 3 órája határidőül kitzetetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-cikk 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Aradon, 1907. évi szeptember hó 6-ik napján.

Györffy Arnold,

2174 bírósági végrehajtó.

Sok millió előkelő
urhölgy használja
a világhírű

Földes-féle

Margit-Cremet,

mely zsirtalan, ártalmatlan s rögtön szépít.

A Földes-féle MARGIT-CREME gyorsan és biztosan ható ártalmatlan szer szeplők, májfoltok, bőrtakák, pattanások, kiütések s mindennemű bőrbaj ellen. A világ legelőkelőbb hölgyei használják és elragadtatással beszélnek annak páratlan és csodás hatásáról. Egy tégely elhasználása után erről mindenki meg fog győződni.

Készíti:

Földes Kelemen gyógyszerész Aradon.

Főraktár:

308

Török József gyógyszerésznél Budapesten.

Kapható a világ minden nagyobb gyógyszerésztárában.

Vászon és Chiffon maradékok ismét kaphatók!

Alapított
1840.Őszi újdonságok
teljes választékban megérkeztek!Mosó
flanelek és barchetek
legújabb mintákban.

Sima angol Costüm kelmék

rendkívüli nagy választékban.

Páratlan nagy választék fekete kelmékben

a legfinomabb minőségig.

Rosenblüh H. és Társa

Aradon.

Vászon és Chiffon maradékok ismét kaphatók!

Kíratataink szíves megtekintését kérjük.

Kíratataink szíves megtekintését kérjük.